

ELOFIZETES

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petít sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Rybités petít sorra 60 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült-
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. m.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:

STAUBER JÓZSEF

Szombat, augusztus 26.

Ma számunk főbb közleményei:

- Polónyi mint erkölcsbíró!
- A legtöbb adót fizetők.
- Nem szüntetik be az arad—budapesti új gyorsvonatot
- Az ellopott Mona Liza.
- Eltüntetett századok.
- Agyonszurt lókereskedő.
- A gróf jószágkormányzója.
- A báró mint soffőr.
- Szociálista tanító!
- Mennyi adót fizetünk?
- Tarkaságok.

Széljegyzetek

egy széljegyzetről.

Arad, augusztus 25

A parlamentben szokatlan módon, „széljegyzettel“ nyújtotta be Kossuth Ferenc ma a képviselőházhoz a ceglédi munkás-népgyűlés fölíratát, amely az általános és titkos választójogot sürgeti.

A széljegyzet sok mindenről beszél, amit bajos egy margóra szorítani. Mindenekelőtt arról, hogy Kossuth Ferenc és Justh Gyula közt újból kitört a régi ellentét, mely a két államférfi gondolkodásában s temperamentumában évek óta nyilvánul; csak alkalmi ok kell hozzá, hogy hatalmasan funkcionáljon. Ez ma megadatott nekik, s valóban nem hiába; pedig aligha keresték.

A ceglédi szociálista-munkásság menesztett küldötteket Kossuth Ferenchez, mint a város képviselőjéhez, hogy vegye át és terjessze a Ház elé az elvtársak kérvényét, melyben a választójogi re-

form az ismert radikális jelszavak alatt sürgettetik. Kossuth e jelszavakkal nem szolidáris, mindazáltal átvette a kérelmet, de benyújtására csupán formailag vállalkozott.

Ugy látszik, mintha a deputáció ajtót tévesztett volna: iratuk átvételére Cegléd képviselője ugyan illetékes vala; Makó követénél mégis mintha szivesebb fogadtatásban részesülnének, mert ott a választójogi reform egész programja tudvalevőleg az ismert radikális jelszavak hangztatásából áll. Valami furcsa disszonancia támadt ez ajtótévesztésből, mely nem tetszhetett Kossuthnak, még kevésbé tetszett Justhnak. Mindazáltal kizárt dolog tán a szándékosság e disszonáns hangok felidézésében mindkét oldalon.

Alkalmasint elkerülheti azt a küldöttség, ha Justh Gyulanál kopogtat, de akkor megbántja Cegléd képviselőjét: hisz a kérvény ceglédi proveniencia. Inkább zavarba hozta az átnyújtással s oly nyilatkozatra készítette Kossuthot, mely ellen nemcsak a ceglédi szociáldemokratáknak, hanem Makó képviselőjének is súlyos kifogásai voltak.

Ez bizonynyal kellemetlen az ellenzéki tömörülés ügyére s hátrányos következményekkel járhat az obstrukció érdekeire nézve. Ep azért nem gondolnók, hogy akár Cegléd, akár Makó szempontjából Kossuthék vagy Justhék nagyon örülhetnének neki. Azt pedig föl sem tételezzük, hogy a ceglédi küldöttséget Makóból irányi-

tották volna Kossuthhoz, mintegy provokálni nyilatkozatát és benne okot kapni a Justh-féle ellennyilatkozat megtételéhez.

Inkább mondjuk azt, hogy: sic fata tulere. A mostani ellenzék végezete, hogy kontrasztokból legyen összetéve. Ideig-óráig találkozhatnak közre is működhetnek ad-hoc szövetségben; de tartós egyesülésük elemi ellentétük miatt merő lehetetlenség.

Láttuk ezt már a koalíció éveiben, mikor övék volt a többség és hatalom. A frigy szerencsétlen házassággá lett, untalan feszültségeket idézett elő s a bankkérdés jegyéhez érve, megtörtént a robbanás, a katasztrófa. A szövetkezett pártok többsége szertehullott, összeveszttek a hatalmon, mely így kiesett kezükből. Kormányuk kénytelen volt lemondani, mert önmagával meghasonlott, beismerte tehetetlenségét. S a nemzet az utolsó választáskor elfordult tőlük, mert az ország ügyeinek vitelére képtelenségük bebizonyult.

Most új feladatra vállalkoztak, hogy a katonai javaslatok elleni küzdelemben egyesüljenek. De ime, a fátum ismét utólrá öket. Elvétik már a taktikai harcot: az obstrukció, a parlamenti demagógia szellemében, Justh stílusa szerint ad jelleget a hadjáratnak, melylyel Kossuth kedvetlenül, kényszeredetten, a tűrő álláspontjából kooperál. S alig hangzik el az első kürtjel, mely a választási reform motivumát zengi: a szövetséges táborok idegenül néznek össze,

Legényavatás.

Irta: Pogány Béla.

Gyere ide mellém Pagát, te vén filozóf, akinek ész sem kell ahhoz, hogy bölcs legyen. Gyere ide, kuksolj a pamlag elé és figyelj okosan buta pofával és hallgasd a furcsaságokat, amiket neked mondok. Mert tudd meg: azt akarom elismerni, hogy neked van igazad. Egyedül neked.

Ne vigyorogj ezen és különösen ne ugrálj és ne nyaldoss. Komoly beszéd ez, akármilyen esetlennék látszik is. Hidd meg, a te ösztönöd többet ér az én eszemnél. A te ösztönöd megmarad, az én eszem... Nos, jön egy asszony és magával ragadja. Szüksége nincs rá, hasznát nem veszi, csak mulatni akar egy vergődő, szerelmet kuncsorgó emberen, aki fél, remeg tőle, reménykedik, bizakodik benne. Mindezt egy gyenge, mosolygó arca, szelid tekintetű asszony cselekszi bájosan, gyermekes kedvteléssel. Mint mikor embert ölnek ópiummal vagy oxigénben. Boldog, gyönyörűségteljes kimulás. De kimulás. Halál. Vég.

Látod, kicsi Pagát, vén filozóf, mennyivel bölcsőbb vagy te. Nem okosabb, — ne vétsd el a szót, — csak bölcsőbb. Ha te is okos volnál, nem lehetnél bölcs. Ne szabadkozz, ez igaz. És hogy most hitetlenül rázod ökölnyi fejedet, azzal mutatod ki, milyen ostobácska vagy. Ez

nem dióséret rád nézve, csak szegény én ráma, a te lázongó vérű gazdára, aki most elviharzott szerelmek romjain hisz a tavaszban, a virágakadásban. Aki hanykolódik az árva pamlagon, léha, haszontalan gondokat hesseget magától és irigyel téged, te együgyű állat, aki karikába göngyölködve aluszod át a napot és éjszakát a kihunyt parázu kályha tövében.

Micsoda bölcseség. Aludni. Csak aludni. Semmi mást sem tenni soha. A reggeli kenyérért, a déli májért, az esti tejért néha-néha barátságos pofát meresztesz rám; aztán vissza a zugba. Hideg, de józsimatu orrodát beletemeted a saját selymes szőrödbe, puha, meleg husodba. Azt hiszem, te is gunyosan gondolsz rám:

— No lám, ez a vén számár, ezen most tör ki az a bolondság, amia én már régen tül-estem.

És ez a te bölcseséged. Ezek a te korán szeretett és véreddévált élettapasztalataid. Hiszen tudod te, emlékszel te még rá, mikor szerezted, ugy-e?

Én a megbokrosodott idegeimet pihentetem valahol egy csendes fenér házakból álló szegény faluskában. Fekete kenyéren, krump-
lin, babon éledeglő, mohosagyu, nehézkes parasztlak között. Megkopott, fonnyadt parasz-asszonyok voltak csak a közelünkben, az ép-közlemből emberek a gabonaérlelő nyarat künn töltötték a mezőn.

És nyugalmat adott ez a környezet. Az istállószerű emberek csak vasárnap voltak láthatók buzgón füstölő pipával a kapufélfát támasztani. A fűtszagu asszonyok nem voltak izgatók: nem törődtem velük. Már kora hajnalban disznót etettek, tehenet fejtek. Dél előtt főztek nehéz és durvaízű ételeket. Délután pedig varrtak és babot kapáltak a kertben. Este megint a disznó, meg a tehen.

A kertben szagtalan, kevés szirmu és izléstelen virágokat tenyésztettek, amelyek többnyire vadon futották be a hepe hupás földet. Az uri familia, amelynek vendégei voltunk, öregek és elhagyottak voltak. Mi is csak ételnél találkoztunk velük. Félművelt beszédük, izléstelen eleganciájuk és szenvedélytelen, hideg virágaik a kertben nem kellett nekem.

Kint, a kertek alatt, négy öt terebélyes fa alatt töltöttük a napot. Többnyire hanyattfekve, gondolatok nélkül, buta tétlenségben heverésztem a gyöpon. Mintha ez a nyugalom, ez a semmittevés az idegeimet cirógatta volna, mintha a csönd a vérembe lopakodott volna. Nem volt ez az állapot szép, csak jó. Aldottan, istenien jó és hasznathozó.

Te, kis Pagát, akkor még sokkal fűgőbb és szemtelenebb voltál. Ebben a buta nyugalomban azonban nem bántott ez, sőt jólesett. Fialat, gyöngyfehér és tüéles fogaidal neki-estél a füleimnek és véresre cibáltad. Ócska,

a két vezér egymás ellen szegzi a zászló-kopját.

Nem egyeledünk vitájukba; nem is mondunk bírálatot a kontroverz kérdés és a felek programszerű álláspontja felett. Nyilatkozatuk tartalma érdemleges választójogi programnak nem is tekinthető és komoly kritikára egyáltalán nem alkalmas. Az bizonyos, hogy a választójog ügyét Kossuth Ferenc ezzel a széljegyzettel ép úgy nem intézte el, mint Justh Gyula az obstrukcióval. Hanem azt az ellentétet újra élesen megvilágította, amely a függetlenségi párt két szárnyának vezetője között van s amely csak siettetni a folyamatot, a mely az obstrukciót az összeroppanás felé viszi.

A sajtó védelme. Budapestről jelentik: Lovász Márton ma indítványt jegyzett be a képviselőház indítványkönyvébe a sajtótermékek szabad terjesztése tárgyában alkotandó törvényjavaslatról. A törvényjavaslat szövegét Lovász holnap adja át az elnöknek. Tudvalévőleg Vázsonyi Vilmos indítványt tett, hogy a főváros főtitkárság kérje meg a képviselőházat a sajtószabadság intézményes biztosítására. Míg Bárczy István polgármester elnöklésével kerültek közti értekezlet volt, amelyen megvitatták, hogy mit csináljanak az indítvánnyal. Az indítvány intencióit valamennyi felszólalt bizottsági tag magáévá tette, miután maga Vázsonyi Vilmos megállapította, hogy az indítvány nincsen összefüggésben a polgármester eljárásával, hogy megvonta egy laptól a kolportázs-engedelmet. Arról vitakoztak csak, hogy rendkívüli közgyűlést hívnak-e össze, vagy az első rendes közgyűlésen tárgyalják-e az indítványt. Először abban állapodtak meg, hogy a jövő szerdára rendkívüli közgyűlést hívnak össze. Telefonáltak is a főpolgármesternek, de nem találták. Azután újra tárgyalták a kérdést s egyhangulag abban állapodtak meg, hogy a tanács legkésőbbben kedden tárgyalni fogja az indítványt s javaslatával kísérve, az első rendes közgyűlés elő terjeszti.

Az obstrukció ellen. Nagybecskerekéről jelentik: Torontál vármegye szeptember 4 én rendkívüli közgyűlést fog tartani. Számos bizottsági tag aláírásával e rendkívüli közgyűlésre a következő beadvány érkezett: „Tudomásunkra jutván, hogy ez évi szeptember 4 ére

rendkívüli közgyűlés hivatott egybe, azzal a javaslatlal járulunk a törvényhatósági bizottság elé, hogy parlamentünk képviselőházában jelenleg folyamatban lévő katonai törvényjavaslatok tárgyalása körül már hosszabb idő óta folyó obstrukció ellen Torontál vármegye törvényhatósági bizottsága is állást foglaljon.”

Szegeden ma hasonló tartalmu beadványt intéztek a polgármesterhez, aki valószínűleg összehívja a rendkívüli közgyűlést.

Polónyi, mint erkölcsbíró.

— A képviselőház ülése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 25.

Az obstrukció ellenek ma folytatta a két nap óta szokásos technikát s szakadatlan zárt ülések provokálásával húzta ki a tanácskozással szánt időt. Fél tizenegytől két óráig abból állt a Ház dolga, hogy félóráról-félóra megnyitották és felfüggesztették a zárt ülést. Az obstruktorok csak fél egyre tudtak negyvenen összeszedelőzködni, hogy a tanácskozás képességét biztosíthassák. Az utolsó zárt ülésben aztán Polónyi Géza és Batthyány Tivadar gróf üzte-füzte tovább a sajtósérelem dolgát.

Az ülésen Berzeviczy Albert elnökölt. Bemutatta az elnök a ceglédi népgyűlés kérvényét az általános, egyenlő, titkos választójog mellett. Mikor a jegyző felolvasta Kossuth Ferencnek a kérvényre írt *széljegyzetét*, mely a nemzeti szupremációt és az értelmiség vezetését hangoztatja, a jobboldalon zajos taps, éljenzés támadt.

Az elnök megtagadta több ellenzéki képviselő kérését, akik napirend előtt akarták szóvátenni A Nap kolportázsügyét. A baloldaltól erre zárt ülést elrendelését kérték s az elnök ennek eleget tett.

A zárt ülésről a munkapárt ma is távol tartotta magát, csak ketten-hárman maradtak a jobboldaltól a teremben, hogy a tanácskozás képességét ellenőrizzék. Első ízben Vermes Zoltán, másodsorban Láng Mihály báró, harmadszor Kende Péter kérte a képviselők megszámolását. Az ellenzék egyszer sem tudott negyven képviselőt összehozni s így az elnök kénytelen volt háromszor egy-egy félóra felfüggeszteni az ülést. Negyedszer, félegy óraker, újra kezdődött a zárt ülést. A munkapártból ismét Láng Mihály báró maradt a teremben, vele együtt harminckilencen rugott a képviselők száma. Az obstrukciók, hogy a szám ki legyen negyvenre, az utolsó pillanatban behívták a fo-

lyosóról a néppárti Zboray Miklóst. Ekkor Láng Mihály a képviselők megszámolását kérte, ő maga azonban rögtön kiment a teremből s így az obstrukciók 39 en, megint csak magukra maradtak. Az elnök föl akarta ismét függeszteni az ülést, de ezt Rakovszky István a házszabályok címén kifogásolta, mert mikor Láng a tanácskozásképeség megállapítását kérte, együtt volt a szükséges negyven ember. Rakovszky beszéde közben a jobboldali újságíró karzatra bukkanott a munkapárti Soly-mossy Ödön báró.

— Negyvenen vagyunk! — kiáltotta diadallal a megszorult obstrukciós csapat. Az elnök az emelvényen maradt s az ülést meg lehetett kezdeni.

Polónyi Géza először a miatt panaszkodott, hogy a kormány a képviselőházat még Lajos napján is együtt tartja. Ez az akadékoskodás is azt a célt szolgálja, hogy a nemzetből minden történelmi érzéket kiöljenek s eltompítsák fogékonyságát a közjogi sérelmek iránt is. A miniszterelnök legutóbb már egészen nyíltan beszélt a korlátlan felségjogokról, holott a magyar alkotmány ilyesmiről semmit sem tud. Hibás a kormány fölfogása a sajtószabadságról szóló törvény magyarázata és alkalmazása tekintetében is. Képtelen dolog, hogy a közigazgatási hatóságnak az ügyészségén túlmenő jogai legyenek a sajtóval szemben. Ha az egyéni becsületen, vagy a közszemérem ellen elkövetett vétséget torolt volna meg a hatóság, az ellenzéknek semmi kifogása nem lett volna ellene, de itt politikai üldözésről van szó.

— Hát az ön éjjeli ügyészei? — vetette közbe a jobboldaltól Rosenberg Gyula.

— Fogalmad sincs a dolgokról — legyintett Polónyi.

— Kérem a képviselő urakat, ne tegeződjenek — mondta Berzeviczy elnök.

— Zárt ülésben így szoktuk — mentegőztött Polónyi, — de én szívesen lemondok róla. — Majd azt fejtegette, hogy törvényhozási uton kell a sajtó kiövéseit orvosolni. A Napnak nem az volt a legerősebb cikke, amely miatt most üldözik. Hányszor gázolt ez a lap a magánbecsületben s az erkölcsben s még se lett semmi baja. A kormány, úgy látszik a sajtó szabad prédájául engedi az egyéni becsületet, ez a közélet korrumpálását előző eszközei közé tartozik. Sürgeti a sajtótörvény be-terjesztését.

— Talán az ellen nem obstrukciónak? — kérdezte a jobboldaltól Várady Zsigmond.

— Rögtön letárgyalnánk — erősítette Polónyi. Ezt hangoztatta még Batthyány Tivadar gróf is, s ezzel letelt a tanácskozással szánt idő.

fütől zöld vászonruhát megtepáztad. Aztán versenyt bukfenecztünk a fűben. Sikongtunk, kiabáltunk, nevettünk. Kiki a maga módján. Este fáradtan vánszorogtunk haza és beletematkeztünk az ágyba.

Vasárnap azonban kiöltöztünk, mert megverték volna a parasztok. Ilyenkor a kertben sétáltunk és a kapu előtt ültünk. A te selymesfehér loboncodat is rendbe fésülték, kék szalagot tettek a nyakadra, amivel a papkissaszony ajándékozott meg és te is kihagyoztad apró, hegyes füleidet. Aztán illedelmesen, kényesen lépegettel mögöttem. Urasan, fessen viseléd magadat.

Egy ilyen unalmas és szertartásos vasárnap délután elfogott az öreg pap és jámbor gondolatokkal mulattatott. Karanfogott és egy rozoga pókhálós luzaaba vonzolt. Ott beszélt, beszélt a lánya erkölcséről, a falun nevelt urilányok elnyeiről, az Isten házassági parancsáról, amely mindenkire nézve elvitáztatlanul kötelező és mindörökké elévülhetetlen. Mikor elvégezte, megismételte nem teljesen azonos, de egyértelmű szavakkal, — mondanom sem kell — nem nagy gyakorlati haszonnal.

Akkor az egyszer nagyon haragudtam rád, édes Pagát! Bár kifésült és ünnepi bangulatos voltál, nagy illetlenséget követtél el. Akkor csak az illetlenséget láttam, ma tudom, hogy ostoba is voltál. Hazakészolódtem már, mikor észrevettem, hogy te eltűntél. S uramisten! negyedóra múlva, amikor megérkezted, mi-

csoda szörnyű látványt nyujtottál. Selymes bundácskád osupa vér, a kis kék szalag rongyokban lógott nyakadon, sőt a hegyes füleid is, amelyek most hanyagul lógtak a fejed két oldalán, meg voltak szabadalva.

Később a pap magyarázta meg a dolgot. — Semmi, — mondta, — megesik az ilyesmi. Durva, szerelemföltő kuvaszokkal keveredett össze. Nem történt más: csak legényt avattak a kert alatt.

Menj, kis Pagát, te vén filozóf, a kályha mögé, temesd be nedves és hideg orrocskádát puna, selymes loboncodbba. Régen volt, te azóta megokosodtál. Irigyellek.

Vén fejjel most én járok így megszabadulva, züllötten haza. Megtép, elosüggeszt napnap után egy asszony gunyos mosolygása, játékos jókedve. Pagát, látva a te télen bölcseséged, naponta megfogadom, nem, többé nem megyek közelébe, s mégis valami odakerget a lába elé csodálni a szeme pajkosságát, az ajkán vibráló verőfényt. Várom órahosszat: remegnek egy szempillantásáért.

Itt ül a szomszéd asztalnál. Verset olvas, leírja finom, hajszálas vonásokkal, s a szívéhez rejti. Ki tudja, talán épen az enyémet, s nem tudja, hogy annak minden sorában az én boldogság után való vágyódásom reszket. Gyöngyvirágot, ékes hófehér virágot tart a kezében és simogatja vele arca bársonyát, s én a tizenhatesztendős gyerek izgatottságával, rajongásával lesem, nem ejt-e el egyetlen szá-

lat? Nem ejt el soha. Nincs egy biztató szava, nincs egy reményt adó pillantása.

Csak guny, csak diadalmas közönyösség érzik minden mozdulatából. S én megtépázva, röngyosan kerülök ki minden nap a csatából, amelyet az ő gyermekes, játékos pajzánságával vívok. Szomorú, kuncsorgó, jajongó szerelmet küldök mindig a küzdelembe, ő mosolygást és kicsinylést.

Mikor így hazakerülök: tehetetlenül, zokogó elkeseredéssel, sivalkodó daccal vetem el magam a pamlagon és kéjes irigységgel bámulom ezt az elhízott fejet, ezt a bölcseségével immár gyűlöletessé lett lomha állatot és eszembe jutnak a papnak együgyű szavai:

— Semmi. Megesik az ilyesmi. Nem történt semmi. Legényt avattak.

Én úgy érzem, ez a vér, amit az asszony gunyja tőstemen fakaszt, fáj, aminthogy Pagát is süvöltött belé. De nem nyughatom meg abban, hogy a legényavatás után ennek a renyhe érzéketlenségnek kelljen következnie.

Edecs asszony! ha szerelmet, boldogságot nem tud, nem akar adni, akkor is marjon véresre mindennap. Ne érjen véget soha ez a gyönyörűsége legényavatás, amely vánduló fejjel köszöntött rám. Inkább mindig ebben a purgatóriumi tűzben, amelyből mindig ugrik ki egy-egy reménység-szikra; csak sohase így megsűrűsödött, vánszorogó vérrel, zsibbadt idegekkel.

Háromnegyed kettőkor aztán nyílt ülésben megállapították a helenapi napirendet s az elnök az ülést berekesztette.

Nem szüntetik be az arad—budapesti új gyorsvonatot.

— Az üzletvezető nyilatkozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 25.

Az utóbbi hónapokban hirtelen kelt, hogy az arad—budapesti új gyorsvonatpárt, amelyért Arad oly nagy agitációt fejtett ki, október elsején megszüntetik. Mivel a téli menetrend összeállításán most fáradoznak, időszerűnek tartottuk megkérdezni Sztankovics Miklós aradi üzletvezetőt, hogy mennyiben felelnek meg a valóságnak a szállongó hírek? Az üzletvezető ur a következőleg nyilatkozott:

— *Nekem semmiféle tudomásom nincsen arról, hogy októberben megszüntetnék az új gyorsvonatokat. A gyorsvonatot a menetrendbe csak próbaidőre állították be, azonban a vasutak természetrajzából önként következik, hogy ez a próbaidő nem lehet néhány hónap, hanem feltétlenül hosszabb időtartamunak kell lenni. Minden újítással lassan barátkozik meg a közönség és így az új gyorsvonatot is kezdetben csak kevesen vették igénybe. A forgalom még ma sem öltött nagyobb mérvet, de mindenesetre fejlődést észlelhetünk és az új gyorsvonaton jelenleg utazó közönség száma, a körülményekhez képest kielégítő. Átlag 40—50 utas jön ezzel a vonattal Aradra; az erre vonatkozó részletes adatgyűjtés különben még folyik. A tapasztalatok szerint legalább egy év szükséges annak megállapításához, hogy egy új vonat megfelel-e céljának.*

— Az én nézetem szerint a gyorsvonatok forgalma különben is csak akkor fog igazán hatalmas fejlődést mutatni, ha Németország és Ausztria példájára a gyorsvonatokat III. kocsiosztállyal látjuk el. A budapest—aradi vonalon elsősorban a két új gyorsvonathoz volna csatolandó III. kocsiosztály. A Máv. igazgatóságánál és a kereskedelmi miniszteriumban még beható megfontolás tárgya az, hogy létesítsék-e a gyorsvonatokon a III. kocsiosztályt, de már a vonalakon minden előkészület megtesznek arra, hogy a terv megvalósítható legyen. Az arad—budapesti vonalon, valamint az aradi üzletvezetőség főbb vonalain, hosszabb idő óta folyik a hidak átalakítása és a pálya megerősítése. Már csaknem Aradig lefektették a góliát-síneket, amelyek lehetővé teszik, hogy az új típusu nehéz mozdonyok teljes menetsebességgel, minden fönkakadás nélkül közlekedhessenek. A jelenlegi lokomotívok ugyanis a mai forgalom igényeit épen csak kielégítik. A III. kocsiosztály a gyorsvonatokhoz tehát csak akkor lesz csatolható, ha az új nehéztípusu mozdonyok forgalomba állíthatók.

— Már az eddigi tapasztalatok is olyanok, hogy az új gyorsvonat későbbi megszüntetéséről is alig lehet szó. Február—márciusban, amikor erre vonatkozó javaslatomat megteszem, valószínűleg az új gyorsvonatnak III. kocsiosztállyal való ellátását fogom javaslatba hozni. Lehetséges az is, hogy a megfigyelések oly eredményre vezetnek, amely májusra esetleg a gyorsvonatnak gyorsított személyvonattá alakítását teszi szükségessé és ebben az esetben a vonatot meghosszabbítanák Piskiig, esetleg Tóvisig.

— Arad érdekelt közönsége teljesen nyugodt lehet: az öt órai gyorsvonat közlekedni fog október elseje után is, mert úgy áll a dolog, hogy amit egyszer a Máv. a közönségnek megadott, azt már nem igen vonja vissza.

A legtöbb adót fizetők.

— A román püspök aradi virilista. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 25.

Alább folytatólag közöljük a legtöbb adót fizetők névsorát. A lista egy érdekes adatát ma külön is ki kell emelnünk. Ugyanis a legtöbb adót fizetők között szerepel Pap I. János aradi román püspök is, aki olyan nagy összegű adót fizet, hogy virilis jogon tagja lesz a törvényhatóságnak.

A folytatólagos névsort itt közöljük:

Winkler József és neje háztulajdonosok 1128 kor. 79 fillér, gróf Hunyady Károlyné háztulajdonos 1117 kor. 27 fillér, Stern Lipótné háztulajdonos 1116 kor. 48 fillér, Steiner József építész 1113 kor. 13 fillér, Reusz Sándor és neje háztulajdonosok 1111 kor. 15 fillér, Sarlot Domokos háztulajdonos 1106 kor. 92 fillér, Lusztig Andor háztulajdonos 1089 kor. 89 fillér, Tömörly János háztulajdonos 1089 kor. 73 fillér, Keppich Jakab dr. orvos 1088 kor. 80 fillér, Dobró Pál földbirtokos 1081 kor. 40 fillér, Wolf Aladár Béla háztulajdonos 1065 kor. 52 fillér, Fürst János kávé 1057 kor. 60 fillér, Robitsek Agoston dr. ügyvéd 1043 kor. 27 fillér, Somló Armin dr. ügyvéd 1036 kor. 60 fillér, Deutsch Ignácz háztulajdonos 1024 kor. 90 fillér, Cukor László fakereskedő 1017 kor. 67 fillér, Harbstein Mór kereskedő 1013 korona 29 fillér, Tabakovits Emil és neje háztulajdonosok és építész 1009 korona 48 fillér, Faragó Gyula háztulajdonos 1007 korona 1 fillér, Portia Lajos gróf és neje 1001 korona 60 fillér, Assael József ékszerész és háztulajdonos 999 kor. 85 fillér, Janisch Lipótné háztulajdonos 999 kor. 2 fillér, Laendler Aladár fűrészgéáros 993 kor. 60 fillér, Grünhut Vilmos és neje háztulajdonosok 990 kor. 20 fillér, Mézes Józsefné háztulajdonos 984 kor. 56 fillér, Stampfl József háztulajdonos 983 kor. 50 fillér, Steiner Ferenc és neje háztulajdonosok és ker. 978 kor. 20 fillér, Ottenberg Tivadár és neje háztulajdonosok 978 kor. 4 fillér, Kovács Arthurné háztulajdonos 976 kor. 58 fillér, Pap I. János gör. kel. román püspök 972 kor., gör. kel. román püspökség, haszonélvező Pap I. János 1966 kor. 28 fillér, Nattland Bernát bankigazgató 972 kor., Rudkowszky Ferenc rézműves 966 kor. 22 fillér, Lukács Györgyné háztulajdonos 958 kor. 77 fillér, Frick József háztulajdonos 957 kor. 38 fillér, Barabás Béla dr. ügyvéd 956 kor., Koch Mórné mészáros 955 kor. 70 fillér, Scherhag Henrik és gyermekei háztulajdonosok 948 kor. 60 fillér, Scherhag Henrik és Ernő kereskedők 377 kor. 80 fillér, Onku Miklós bankigazgató 945 kor., Szatmáry Király János háztulajdonos 942 kor. 6 fillér, Hegyi Albert háztulajdonos 936 kor. 92 fillér, Winter Adolf ügyvéd 929 kor. 95 fillér, Müller József és fia festő 927 kor., Zimmermann Ferenc és társa háztulajdonosok 923 kor. 5 fillér, Hendl József és neje háztulajdonosok 901 kor. 84 fillér, Gintner Adám háztulajdonos 904 kor. 58 fillér, Jovanov János és fia földbirtokos 900 kor. 16 fillér, Fenyves Ignácné háztulajdonos 888 kor. 46 fillér, özv. Hász Sándorné háztulajdonos 888 kor. 2 fillér, Reusz Mór és fia ecetgyáros 886 kor. 9 fillér, Láng Győző háztulajdonos 875 kor. 74 fillér, Fodor Mária és Kornél háztulajdonosok 871 kor. 64 fillér, Avarffy Géza háztulajdonosok 857 kor. 42 fillér, Schneeberger Albert háztulajdonos 848 kor. 34 fillér, Domán Sándor háztulajdonos 845 kor. 94 fillér, özv. Perényi Gáborné háztulajdonos 844 kor. 88 fillér, Nikolits Döme ügyvéd és neje háztulajdonosok 843 kor. 33 fillér, özv. Ludvig Lajosné háztulajdonos 842 kor. 8 fillér, Antonesszku Virgil háztulajdonos 837 kor. 65 fillér, Opre Péter és neje háztulajdonosok 836 kor. 96 fillér, Rajku Sebő ht. titkár 836 kor. 2 fillér, Schauer Gizella háztulajdonos 826 kor. 38 fillér, Magyar Ferenc kereskedő 823 kor. 74 fillér, Klein B. Vilmos háztulajdonos 822 kor. 80 fillér, Baum Ferenc háztulajdonos 811 kor. 25 fillér, Ring Géza bankigazgató 810 kor., Azary Kornél főmérnök 809 kor. 21 fillér, Pozsgay Lajos dr. és neje háztulajdonosok 804 kor. 34 fillér, Pozsgay Lajos dr. nyug. főorvos 116 kor. 10 fillér, Schneider Ferenc háztulajdonos 799 kor. 9 fillér,

Vajda Zsigmondné háztulajdonos 798 kor. 60 fillér, Brunhuber Kálmánné háztulajdonos 786 kor. 25 fillér, Frick Antalné háztulajdonos 784 kor. 62 fillér, Nacht Viktor háztulajdonos 782 kor. 60 fillér, Franc Károlyné háztulajdonos 780 kor. 52 fillér, Kua Imréné háztulajdonos 778 kor. 24 fillér, Singer Izráel és neje háztulajdonos 774 kor. 80 fillér, Blaskovits Antal háztulajdonos 772 kor., Aszlán Jánosné és Csiky Lenke háztulajdonosok 740 kor. 88 fillér, Aszlán Jánosné háztulajdonos 469 kor. 27 fillér, Müller Károly ügyvéd 735 kor. 68 fillér, özv. Boros Bóniné és gyermekei háztulajdonosok 723 kor. 54 fillér, Szilágyi Manó és neje háztulajdonosok 716 kor. 66 fillér, ifj. Gál Pál és gyermekei földbirtokosok 715 kor. 96 fillér, Singer Antal háztulajdonos 715 kor. 64 fillér, Hoszpodár Ernőné háztulajdonos 715 kor. 26 fillér, Steiner Jakab és neje háztulajdonos és bérlő 713 kor. 68 fillér, Friedmann Edéné háztulajdonos 704 kor., Zselénszky Róbert gróf háztulajdonos 702 kor. 27 fillér, Zselénszky Róbert gróf és Mária háztulajdonosok 237 kor. 76 fillér, Sármezey Endre, Mária, Anna, Antal és Árpád háztulajdonosok 676 kor. 48 fillér, Sármezey Endre ig. főmérnök 553 kor. 50 fillér, Sármezey Endre háztulajdonos 37 korona 51 fillér, Kádár József háztulajdonos 690 kor. 80 fillér, Grábner Károly, Emil és Elvira háztulajdonosok 689 kor. 96 fillér, Beer Jakabné háztulajdonos 689 korona 60 fillér, Bozsidar György háztulajdonos 688 kor. 84 fillér, Kristóffy József földbirtokos 688 kor. 84 fillér, Halmay József és neje földbirtokos 688 kor., Igaz Sándor háztulajdonos 684 kor. 64 fillér, Kotilla József háztulajdonos 679 kor. 86 fillér, Gruber Sándorné és társai háztulajdonosok 679 kor. 73 fillér, Grossmann Jakab dr. orvos 678 kor. 29 fillér, Brunhuber József és gyermekei háztulajdonosok 678 kor. 28 fillér, Weisz Endre háztulajdonos 672 kor. 9 fillér, Weisz Endre és Vojtek Alajos kereskedők 444 kor. 10 fillér, Fischer Mórné háztulajdonos 669 kor. 60 fillér, özv. May Jánosné háztulajdonos 661 kor. 46 fillér, Rédl Mór háztulajdonos 663 kor. 20 fill., Mittner József és neje háztulajdonosok 658 kor. 62 fillér, Domonkos Lajos és társa háztulajdonosok 634 kor. 90 fillér 7 héra, Nikolits Sándor háztulajdonos 632 kor. 96 fillér, Beles János közjegyző 625 korona, kiskoru Fényes Dezső és Andor háztulajdonosok 622 korona, Fényes Dezső gyárigazgató 243 korona, idősb. Dobró Demeter földbirtokos 623 kor. 24 fillér, Böhm Géza háztulajdonos 592 kor. 58 fillér, Kell Lipót dr. ügyvéd 590 kor., Vas Sándor dr. orvos és neje háztulajdonosok 570 kor., Szalay Károly és társai háztulajdonosok 562 kor. 24 fillér, Szalay Károly ügyvéd háztulajdonos 309 kor. 2 fillér, Avarffy Ferenc ügyvéd 543 kor., Nikolits Géza és Péterné földbirtokosok 506 kor. 29 fillér, Nikolits Géza földbirtokos 455 kor. 94 fillér, Glück Károly és neje háztulajdonos 464 kor. 62 fillér, Glück Károly és Ungár Armin kereskedők 341 kor. 50 fillér, Glück Károly kereskedő 170 kor. 10 fillér.

(Folyt. köv.)

VÁROS ÉS MEGYE.

Az ipartelepek szennyvize. A földművelésügyi miniszterium ma érkezett leiratával rendkívül nehéz probléma elé állította Aradváros közönségét. A miniszter tudniillik kimondotta, hogy nem tűri tovább az ipartelepek szennyvizének a Marosba és az Élővizatornába történő bevezetését, ezt tiltja és utasítja a várost, hogy haladéktalanul intézkedjék, mert a haltenyésztési felügyelők arról értesült, hogy az említett vizekben pusztul a hal, mert a szennyes víz kedvezőtlen azok élettani feltételének. Mint-hogy a város területén a legnagyobb ipartelepek úgy épültek, hogy szennyvizüket vagy a Marosba, vagy az Élővizatornába vezetik, ki-nos helyzetet teremt részükre a miniszteri rendelet s ezért Varjassy Lajos polgármester az-zal a sürgős kérelemmel fordult a miniszter-hez, hogy küldje ki szakértőjét Aradra, aki állapítsa meg, vajon az ipartelepek vize befolyásolja-e a halak szaporodását.

Agrófjóságkormányzója

(Befejezték a Gyulay Lukácsy ügyet. — Elmaradt ítélet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, au usztus 25.

Néhány nappal előbb, midőn a Lukácsy—Gyulay-ügy tárgyalása félbeszakadt, hírt adtunk arról, hogy a felek a bíróságon kívül egyezségileg szándékoznak az ügyet befejezni. Lukácsy Lajos ügyvéd ezt a hírünket határozottan megcáfolta s kijelentette, hogy úgy ő, mint ellenfele, igen szigorúan ragaszkodnak ahhoz, hogy az ügyben ítélet hozassék.

A mai napon nyilvánosságra jutott tények azonban igazolják azt, hogy értesülésünk alapos volt. A Lukácsy—Gyulay-féle elszámolási pert ugyanis ma délután mindkét fél kívánságára, ítélet nélkül, befejezettnek nyilvánították.

A mi értesülésünk szerint az egyezség oly alapon jött létre, hogy Lukácsy Lajos 110,000 koronát fizet még vissza Gyulay grótnak. Ebben az összegben benne van a gróf azon 60,000 koronája, melyet évekkal ezelőtt gyümölcsösztetés céljából adott át Lukácsynak s mely összeg azóta egyik aradi pénzintézetben kamatozott. A hatvanezer koronán felüli összeg kisebb tételekből származott.

A per egyik funkcionárusa ma munkatársunk előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Tény az, hogy a két fél között egyezség jött létre s így ítélethozatalra nem került sor. A választott bíróság most már csak a saját költségeit állapítja meg.

— Az összes tételeket letárgyaltuk s miután így a kellő megvilágításban már előre lehetett tudni, hogy az ítélet hogy fog szólni, így a felek, akik el akarták kerülni az ítélethozatalt, a lefolytatott elszámolás alapján ma egyezséget kötöttek. Az egyezség részleteit közös megegyezés alapján nem hozhatjuk nyilvánosságra s így ez irányban nem nyilatkozhatom.

Csizmazia Endre dr. volt országgyűlési képviselő, a Gyulay—Lukácsy ügy választott bíróságának egyik tagja ma az Aradi Közlöny munkatársa előtt így nyilatkozott az ügy hirtelenül jött befejezéséről:

— A Gyulay contra Lukácsy processzus tárgyalását ma befejezte a választott bíróság. Sorra vettük az elénk terjesztett számadásokat és miután evvel ma délután végeztünk, épen az ítélet meghozatalára akartuk megkezdeni a tanácskozást, amidőn felállt Jármy Béla dr. gróf Gyulay István teljhatalmu megbízottja és azt a meglepő kijelentést tette, hogy megbízója és Lukácsy Lajos nem kéri a választott bíróság ítéletét, mert közben *megyezték*. Mondhatom a bíróság tagjait *melepte*, hogy a felek négy hónapi tárgyalás, vizsgálat után közvetlenül az ítélethozatal pillanatában nem árulták el kiegyezési szándékukat. Óriási munkát kellett végeznünk, amiódre alig vállalkoznánk még egyszer és most kiderül, hogy mindez hiába volt. Egyik bírótársam most szövegezi az ítéletet, amelyet az eljárási és bírói költségekről hoztunk. Ezt holnap délelőtt aláírjuk s azzal funkcióink befejeződött.

Arra a kérdésre, hogy milyen alapon és mely részletekkel jött létre a gróf és Lukácsy között az egyezség, Csizmazia dr. így válaszolt:

— Mint a választott bíróság tagja tisztelemmel nem tartom összeegyeztethetőnek, hogy erről nyilatkozzam. Őszintén szólva nem is tu-

dom az egyezség pontos részleteit. Azt hiszem azonban, hogy a felek nem fogják elítélni, hogy miben állapodtak meg.

TANÜGY.

Tanítók országos gyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 25.

A Magyarországi Tanítóegyesületek Országos Szövetsége ma kezdte meg két napra tervezett közgyűlését Pestmegye székházában. Napirend előtt ünnepet tartottak néhai Kozma László tiszteletbeli elnök emlékezetére. Az emlékezésedet Csurka István (Dabrecen) mondotta.

A közgyűlést délelőtt tizedfél órakor nyitotta meg Moussong Géza elnök. Megnyitója után a kultuszminiszter képviselőjében megjelent Balogh Jenő államtitkár többek között a következő nyilatkozatot tette:

Örömmel szolgál, tisztelt uraim, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur egyenes megbízásából mint ő nagyméltósága képviselője közölhetem, hogy amint ő ezt a vallás és közoktatásügyi tárcza költségvetésének tárgyalása alkalmával még július hónapban kilátásba helyezte, a tanítók fizetésrendezésének tárgyában a jövő hónapra tanácskozmányt hívott egybe. E tanácskozmányra az illetékes tanítóegyesületek elnökségéhez a meghívók már szétküldtek.

Utána Simon Lajos főtitkár határozati javaslatot adott be, amely a kultuszminiszter juniusi átiratára vonatkozik, a melyben fölfüggesztéssel fenyegette meg a szövetséget, ha a közgyűlés lefolyása kifogásra szolgáltatna okot. A határozati javaslat így szól:

A közgyűlés kijelenti, hogy a szövetség továbbra is változatlanul oly mértékben folytatja mind a népművelés, mint a tanítóság erkölcsi és anyagi érdekeiért folytatott küzdelmeit, mint a milyen tevékenységet eddig is tanúsított, mert a szövetség mai közgyűlése megállapítja, hogy a vezetőség kitartó, bátor és önrzetes munkássága és törekvése teljesen megegyezik a szövetség tagjainak érzelmeivel, akaratával és az alapszabályok által biztosított hatáskörrel.

A közgyűlés egyhangúan elfogadta ezt a határozati javaslatot. Somogyi Béla a felfüggesztett Tanítók Szabadegyesülete nevében szólalt föl, miközben Balogh Jenő államtitkár elhagyta a termet.

A főtitkári jelentést Simon Lajos terjesztette elő, majd hosszabb előadást tartott a tanítók anyagi helyzetéről s a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

Töröltessék el az 1907. évi XXVI. és XXVII. törvényeik, mely választalat emel tanító és tanító között. Ezen az alapon egyszerű mindenkorra kimondja a közgyűlés, hogy a magyar néptanítót mint állami hivatalnokot, vagy mint köztisztviselőt ama javadalmazási törvények alá helyezték, melyek a többi hasonló képzettségű magyar állami tisztviselő fizetését, lakásbérét, előléptetését és szolgálatainak módjait szabályozzák. Addig is azonban, míg e kívánságok teljesedésbe mennek, kívánja a szövetség, hogy Magyarország összes, a magyar nyelv tanítására képes, okleveles tanítóit sorozzák be az állami és törvényhatósági tisztviselőkre megállapított XI., X és IX. fizetési osztályokba, hogy a helyi viszonyok szerinti osztályozást szüntessék meg, a kánori fizetést válasszák külön, a természetben adott tanítói fizetési járulékok töröltessenek el, a tanítóknak egyik iskolától másikhoz való át-helyezése méltányos rendszerességgel történjék.

A határozati javaslatot csekély módosítással elfogadták.

(—) Az aradi zene-konzervatóriumban (Szabadság-tér 21.) a beutasok szeptem er hó 1-től naponta 9—12 óráig, és délután 3—6 ig tartanak. Taníttatnak zongora, hegedű, gordonka, magán és karének, zeneelmélet és össznangzattan, az orsz. m. kir. zeneakadémia tananyaga szerint. A hegedű tanzak új vezetője Karhának Ferenc a prágai konzervatórium és a híres Sefcik mester iskola végzett művésze. Mütter Müller igazgató. 8836

Agyonszurt lökereskedő.

— Gyilkosság Aradon. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 25.

Ma délután a vasuti állomás III. osztályu éttermében, szűkös ebédjüket eltöltendő, egy kerek asztalnál telepedtek le Lakatos Sándor és Krajczár János pécskai lökupecek, akik azért jöttek be Aradra, hogy innen tovább utazzanak Zarádra, ahol országos vásár lesz. Sajtból, kenyérből és egy pohár sörből állott az ebédjük, amelyet talán meg sem tudtak volna emészteni, ha hangos és helyel közel durva szóváltással és veszekedéssel nem fűszerezték volna.

Mindketten fiatal emberek, akik lovak közvetítésével és vevők felhajtásával foglalkoznak és az egész délvidéken ismert pécskai Rostás-familia szolgálatában állanak. Evés közben támadt szóváltás is valami löeladásnak volt a következménye. Lakatos, aki a temperamentumosabb, amugy ősi cigány szokás szerint bevonta a vitába a mellette ülő Krajczárnak a familiáját is.

— Még az a héthónapos kölked is hazudik, aki otthon van, kiáltotta Lakatos.

— Agyonütlek, ha a gyereket bántod, szolt magából kikelve Krajczár és a szék mellé támasztott botot ütésre emelte. Lakatos is felugrott a székről és kézre fogta gyöngyháznyelű zsebkését, amelylyel a sajtot szelte:

— Leszurlak, ha megmersz ütni, ordította.

A vitatkozók mögött állott Rostás Mihály 22 esztendő pécskai lökereskedő, alacsonytermetű zömök ember, aki szintén délután érkezett több társával Aradra, hogy innen Zarádra utazzék. A dohánytöszdében volt és ott cigarettát vásárolt, majd betért ő is az étterembe, hogy egy pohár sört igyék meg. Akkor érkezett az asztalhoz, mikor Lakatos és Krajczár egymásra akartak törni és Lakatos hátamögött állott meg. Látva, hogy ez szurásra emeli a kést, előlépett, hogy szétválassza a haragosokat. Abban a pillanatban, mikor Lakatos a kezét emelte, Rostás utánkapott, de nem tudta megfogai és ez a kést Rostásnak lágyékába szurta, ahol a főütőeret vágta át. Hatalmas sugárban ömlött ki ennek a vére, majd pedig futva a vasuti állomás előtti térre menekült, ahol összeesett.

A végzetes szerencsétlenségnek alig volt tanuja, mert csak egy két ember vette észre, hogy Lakatos kése mit művelt, így maga a tettes is tovább vitatkozott Krajczárral, s csak akkor tudta meg, hogy embert ölt, mikor az utcáról beszaladt valaki és elkiáltotta:

— Meghalt Rostás

Az életerős fiatalember tudniillik, mielőtt még orvosi segítség érkezett volna, elvérzett.

A véres eseményről azonnal értesítették a rendőrséget, megjelent Graén Nándor főkapitány, Kovács Antal ügyeletes rendőrhadnagy, Kabdebó György dr. ügyeletes orvos. Ekkorra már a vasuti rendőri kirendeltség letartóztatta Lakatos és Krajczárt, akiket Graén főkapitány a helyszínen kihallgatott, majd pedig a városházára vitetett, ahol mindkettőt előzetes letartóztatásba helyezte. Rostás hulláját az alsótemetőbe szállították és hozzátartozóit haláláról értesítették.

A városházán újra kihallgatták Lakatos, aki kétségbeesve és sirva mondotta el a részleteket, míg társa Krajczár, aki teljesen ártatlan a tragikus halál bekövetkeztében, arra kérte a főkapitányt, hogy őt is tartóztassa le, mert ő is bűnösnek érzi magát, s annyi ideig akar szenvedni gazdája haláláért, mint a pajtása.

Eltüntetett százezrek.

— **Hová lett Grosz Sándor vagyona?** —
Az aradi rendőrség megtalált 152 darab részvényt. — Ujabb adatok a vizsgálatról. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 2.

Városzerle szokatlan feltűnést keltett az a cikkünk, amely arról szólt: hogyan tűnt el a dúsgazdag lippai Grosz Sándor (és nem Samu) háromszázezer koronát kitevő vagyona. Akik a viszonyokkal ismerkedtek, azok előtt nem volt egészen új az a hír, hogy a gyöngelméjű, nyolcvankilenc esztendőes lippai nábob vagyont avatatlan kezek évek óta dézsmálják. Beszéltünk ma több lippai emberrel, akik úgy nyilatkoztak, hogy nemcsak azok részesültek a Grosz nagy vagyonából, akik ellen most büntügyi eljárás indult, hanem mások is éveken át kihasználják az önmagával tehetetlen, tulideges aggastyán elméjének gyöngeségét és a vele való érintkezést busásan kamatoztatták.

A temesvári vizsgálóbíró megkeresése folytán ma Aradon több irányban folyt házkutatás az eltüntetett részvények után. A 850 darab részvényből egy aradi pénzintézetnél meg is találtak 152 darabot. Ezt Kornis Izsó, az aradi Kornis Testvérek bizományi cég beltagja zálogosította el. A részvényeket nem foglalták le, hanem további intézkedésig, a pénzintézetben maradnak. Itt konstatálni kell, hogy a büntügyi nyomozás nem a Kornis Testvérek cég ellen irányul, hanem csupán Kornis Izsó ellen, aki a sógora, Steiner Samu lippai kereskedő révén ismerkedett meg a gyöngelméjű Grosz Sándorral. Ez az ismeretség aztán anyagilag egész szépen kifizette magát Kornis Izsónak. Ő ugyan azt hangoztatja, hogy az önmagával tehetetlen aggastyán a neki adott nagy összegeket a tőzsdei veszteségek fedezésére szánta. A vizsgálat fogja kideríteni, mennyiben alapos ez az avédekezés. Amint értesülünk, a vizsgálat a meghiusult végrendelet készítésére is kiterjeszkedik. Kornis Izsó erre vonatkozólag úgy védekezik, hogy az öreg Grosz nem is akart végrendeletet készíteni, hanem csak azért kívánta önmagát az aradi orvosokkal egészségesnek nyilváníttatni, hogy megakadályozza a fiai ama tervének keresztülvitelét, amely szerint őt gondnokság alá helyeztetik. Nyilvánvaló eme védekezés tarthatatlansága, mert hiszen, ha az aggastyán csakugyan ép elmével bírt, akkor ezt az ő háziorvosa is megtudta volna állapítani. És miért kérték föl Vannay közjegyzőt a végrendelet elkészítésére?

A temesvári vizsgálóbíró elrendelte a lefoglalását azoknak a leveleknek, amelyeket Kornis Izsó éveken át írogatott az ősz Grosz Sándorral való összeköttetés ügyében. Ezek a fontos levelek azonban már eltűntek.

A feltűnő ügy újabb részleteiről a következőket közöljük:

Hogyan dolgozott a Kornis—Schauer—Gerba szövetkezet?

Fürst Dezső dr. temesvári ügyvéd a szenzációs följelentés meritumát a következőkben mondotta el ma az Aradi Közlöny munkatársának:

— Följelentést tettem Kornis Izsó, az aradi

Kornis testvérek cég tagja, Schauer Ignác és Gerba Tódor, az öreg Grosz Sándor alkalmazottja ellen. Kornis és Schauer ellen család, Gerba Tódor ellen pedig csalásban társtetteség és lopás miatt folyik az eljárás. Az öreg Grosz Sándor kifosztására irányuló szövetkezés öt évvel ezelőtt kezdődött. Grosz Sándor már ekkoriban meglehetősen gyengeelméjű volt. Hat esztendő előtt például az akkor már 83 éves ember feleségül akarta venni a házvezetőnőjét. Fiai, akik tudomást vettek apjuk szándékáról, hamarosan eltávolították a háztól a házvezetőnőt, az öreg urat pedig rábeszéltek, hogy adja át kezelésbe a vagyonát nekik. Ők majd a hasznot pontosan kifizetik. Grosz Sándor hajlott is fiai szavára és megjelent Vannay lippai közjegyző előtt, ahol írásba foglalták, hogy az öreg ur átadja vagyonát kezelésbe fiainak.

Egy nappal utóbb a beteges öreg ur már megbánta elhatározását és kijelentette a fiuknak, hogy nem adja át vagyonát még kezelésbe sem.

— *Ha erővel elveszitek tőlem a vagyont —* mondotta csaknem sirva Grosz Sándor — *akkor agyonlövöm magamat.*

Majd azzal a váddal állt elő, hogy őt megcsalták, a közjegyző előtt mást irattak vele alá, mint amire hajlandó volt. A Grosz-fiúk, akik maguk is rendkívül vagyonos emberek; látták, hogy apjuk valósággal beteges annak a gondolatnak, hogy vagyonát kezelésbe nekik adja. Ugy gondolkodtak tehát, hogy nem háborítják őt vagyona további kezelésében. Legfeljebb 50—60.000 koronát eltékozol az öreg ur, ezt pedig a nagy vagyon nem érzi meg. Nem törődtek tovább apjuk ügyeivel és hat esztendő óta feléje sem néztek Grosz Sándor számádsainak.

Steiner Samu lippai kereskedő ismerte az öreg Grosz Sándor összes ügyeit, mert önállóítása előtt alkalmazottja volt Grosz Sándornak. Ez a Steiner, aki Kornis Izsónak sógora, amidőn az öreg és fiai között feszültté vált a viszony, kihozta Lippára Kornis Izsót. Steiner és Kornis azóta állandó összeköttetésben voltak a magával jóformán tehetetlen Grosz Sándorral és mindenre rávették az öreg urat, amire csak akarták. Mindenekelőtt lemondatták Grosz lippai pálinka nagykereskedési és szabadraktári jogáról. A pálinkaraktárt Aradra helyeztették át, mert kellemetlen volt a pálinkát Lippára szállítani.

De ezek csak az apróbb dolgok voltak. Az igazi baj akkor kezdődött, amikor az öreg tőzsdei spekulációkba vitték bele. Az annexió évében történt ez, amidőn a szerb háború veszedelme fenyegette az országot. Steiner sokat beszélt az öreg Grosz Sándornak, hogy ilyen háborús időben mennyit lehet nyerni egyes spekulációval a börzén. Az egyik Kornis mesésen érti a tőzdespekulációt és az ő segítségével Grosz Sándor százezreket is kereshet.

Grosz Sándor, amennyire ez a gyengült elméjű aggastyán beszélni tud, visszaemlékezik az évek előtti eseményekre, azt mondja, hogy ő kézzel-lábbal tiltakozott a tőzsdejáték ellen. Hosszas rábeszélésre végre mégis meghatalmazta Kornist, hogy egy kötést csináljon. Kornis Izsó nyomában őt kötést csinált és kerek 35.000 korona veszteséget számolt el Grosz Sándornak. Ezután folytonosan börzei hírekkel, szerencsés spekulációkkal beszélték tele az öreg ur fejét és addig kapacitálták, amíg generális meghatalmazást adott Kornisnak börzeügyletek kötésére. Kornis élt a meghatalmazással és a saját nevére — de Grosz Sándor részére — olyan buzgón spekulált, hogy csakhamar 120.000 korona veszteséget kellett kiegyenlítenie. Ezt

magá Kornis Izsó is beismeri, valamint beismeri azt is, hogy a 120.000 koronát megkapta az öreg Grosztól.

Ebben az időben Grosz József, az öreg ur idősebbik fia éppen Wiesbadenben nyaralt és így Grosz Sándor még ha akart volna, sem fordulhatott tanácsért, támogatásért senkihez. Kornis Izsó pedig szakadatlanul pénzért zaklatta az öregot, akinek azt mesélta, hogyha a tőzsdei differenciákat nem fizeti ki, akkor a tőzsdetanács ítéletével megfosztják őt vagyona kezelésétől. Már pedig Grosz Sándor semmitől sem félt jobban, mint ettől és azt nem tudta, hogy a tőzsdén őt senki sem perelheti, mert az összes kötések Kornis nevére történtek. Kézpénze azonban nem volt az öreg urnak.

— *El kell adni a részvényeket!* — mondotta Kornis.

Grosz Sándor ekkor már tehetetlen báb volt környezetének kezében. Ugyszólván ellenállás nélkül egyezett bele a részvények eladásába. Vevők is akadtak az öreg ur részvényeire: egyrészt Schauer Ignác vett meg 16.000 koronával kisebb áron a tényleges értékénél, a másik rész 14.000 korona értékű részesítéssel Kornis Izsó Aradon élő apósa Plesch László tulajdonába került. Eladták ezenkívül Grosz Sándornak 20.000 koronát érő pálinkáját 7000 koronáért. De még ezt a 7000 koronát sem kapta kézhez Grosz Sándor, hanem ezt is elvitték „a tőzsdei veszteségek” fedezésére, holott Kornis a vizsgálat során tett vallomásaiban elismeri, hogy a legutóbbi tőzsdei differencia mindössze 13.000 korona volt.

Ezután következett a végrendeletkészítési bonyodalom, amelyet az önk lapja mai számában már részletesen megírt. Persze az aggastyánnak nem árulták el a szövetkezés tagjai, hogy mi az orvosi megvizsgálás igazi célja. Nem a végrendelet miatt akarták Grosz Sándor elmeállapotát egészségesnek konstatálni, hanem azért, hogy a börzén kötött ügyleteket elmeegyensúlyosság miatti hatálytalanság után is megtarthassák.

Ez a terv azonban nem sikerült, mert Grosz Sándor háziorvosa kijelentette, hogy az öreg ur évek óta aggkori elmeegyensúlyosságban szenved. Annnyira gyengeelméjű a vagyonából kiforgatott lippai nábob, hogy a vizsgálóbíró előtt például vejenek a nevet sem tudta megmondani.

A vizsgálat ezideig is megállapította már, hogy Kornis Izsó nem tud elszámolni a börzei kötésekéről. Megállapította a vizsgálat azt is, hogy Schauer Ignác állandóan átjárt az öreg urhoz. Schauer például tudott arról, hogy Vannay közjegyző megtagadta a hitelesítését egy olyan iratnak, amelyben az öreg Grosz beleegyezik összes részvényei eladásába, megtagadta pedig azon az alapon, hogy Grosz Sándor orvosi vélemények szerint nem épelméjű. Ennek a tudomása azonban nem akadályozta meg Schauert abban, hogy Grosz részvényeit Gerba Tódortól meg ne vásárolja. Ez a vásár is szerfelett érdekesen történt. Schauer oda dobott az öreg ur elé ötszáz koronát és rákiáltott:

— A részvények az enyémekek!

Ezzel el is volt intézve az ügy.

A vizsgálóbíró Steiner Samut még nem hallgathatta ki. Schauer és Gerba tagadnak mindent, Kornis Izsó azonban részben beismer, csupán azt vitatja, hogy ő korrekt börzei üzleteket kötött, még pedig egyenesen Grosz Sándor óhajára, aki nyereszkeskedni akart. Elszámolásában igen sok a homály és zavar.

Hogy az eladott részvényekkel mi van, még nem tudom. A vizsgálóbíró elrendelte a Schauernél található részvények elkobzását,

de ezideig nem lehetett fogantatni az el-
kobzást, mert az az egyén, akire Schauer a
részvényeket rábizta, megtagadott minden fel-
világosítást.

Egy ügyvédi tanács.

Szerkesztőségünkben megjelent Krausz
Gyula ügyvédjelölt és „Eltűnt 800000 korona
vagyon” című cikknek az 6 személyével kap-
csolatos részéről a következő tényállást adta
elő:

— Tőlem, mint magánszemélytől s nem
mint Mittler Izidor dr. irodavezetőjétől, kávé-
házi beszélgetés közben Kornis Izsó tanácsot
kért, hogy hogyan kell úgy végrendelkezni,
hogy azt a mellőzött rokonok ne támadhassák
meg, mert Grosz Sándor lippai kereskedő Lippa
városára akarja hagyni vagyonát, de fél, hogy
fiai végrendeletét megtámadnák. Erre azt a ta-
nácsot adtam, hogy közjegyző előtt csináltassa
a végrendeletet s egyidejűleg orvosszakértők
által vizsgáltassa meg a végrendelező elme-
beli állapotát. Sőt mindjárt meg is kérdeztem a
kávéházban ülő Auszterweil László dr. törvény-
széki orvost, hogy mi egy ilyen orvosi vizsgá-
latnak az ára s ezt közöltem Kornissal. Nekem
nem volt tudomásom arról, hogy előzőleg állí-
tónak Vannay lippai közjegyző előtt már kísér-
letet tettek végrendelezés iránt. Ha ilyesmit
tudok, akkor nem adtam volna ügyvédi taná-
csot sem. Egyéb szerepem és egyéb tudomásom
ez ügyről nekem nem volt, így tehát nem való
az, mintha én egy más orvossal, vagy egyálta-
lán Lippán lettem volna. Másnap Kornistól
hallottam, hogy Grosz sokalta az orvosi vizs-
gálat árát, mert tulajdonképpen nem végrende-
lezni akart, hanem a végrendelezés ürügye
alatt csak orvosilag megvizsgáltatni akarta ma-
gát, hogy tervezett gondnokság alá helyezése
ellen védekezhessék. Erre én nem ártottam
többé magam az ügybe.

A Kornis-cég nyilatkozata.

A Kornis Testvérek cég az alábbiak köz-
lésére kért föl bennünket:

Az Aradi Közlöny mai számában, Grosz
Sándor ur részvényei ügye felől megjelent
cikkre vonatkozólag kijelentjük, hogy cégünk-
nek semmiben, amit a cikk felőlünk ez ügy-
ben említ, része egyáltalán nem volt, mi Grosz
urat semminő végrendelezésre rá nem akartuk
bírní, ez ügyben senkinek megbízást nem ad-
tunk, s így olyan gyanu, mintha mi a Grosz
urral évek óta fenálló üzleti összeköttetést jog-
talan vagyonszerzésre akartuk volna használni,
bennünket nem érhet. Kiváló tisztelettel Kor-
nis testvérek-cég.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A Simon—Petrovics-ügy. Jövő hó 15-én
kezd meg a szegedi kir. tábla Simon Ákos
táblabírónak Petrovics Mihály főszolgabíró
elleni rágalmozási ügyének tárgyalását, mely-
ben első bírói ítéletet tudvalevőleg múlt év
novemberében hozott a szegedi törvényszék s a
főszolgabíró felmentette.

§ Megszűnt vád. A haloxilin gyárban tör-
tént robbanásból kifolyólag az aradi kir.
ügyészség tudvalevőleg vádat emelt Dörner
János és Emil gyártulajdonosok ellen gondat-
lanságból okozott emberölés büntette miatt. A
vádtañás május 20-án a bizonyítékok elégte-
lensége miatt Krenner Zoltán dr. védő kérel-
mére a vádat a gyártulajdonosok ellen eljettette.
Az ügyész felfolyamodása folytán az ügy a
nagyváradi kir. tábla elé került, mely a vádta-
nás határozatát ma helybenhagyta.

§ Az Általános Fogyasztási Szövetkezet bün-
püre. Ma kezdte tárgyalni az aradi kir. törvény-
szék az Általános fogyasztási és termelési szö-
vetkezet bűnügyét. A szövetkezet tudvalevőleg
két évvel ezelőtt alakult meg, alapítói és tagjai

jórészt iparosok, kiskereskedők és munkások
voltak, azonban röviddel megalakulása után
becsúzták a Rákóczi- és Hunyadi utcák sarkán
kibérelt fizethelyiséget. Az igazgatóság tagjait
vétkes bukás miatt vonta ma felelősségre a tör-
vényszék. A vádlottak a mai tárgyaláson csak
az általános kérdésekre feleltek s azután a
tárgyalás folytatását az elnök az előrehaladott
időre való tekintettel holnapra halasztotta.

§ A királysértő cikk szerzője. Budapestről
jelentik: Ma délelőtt megjelent Kreszák Pál
dr. sajtóügyi vizsgálóbírónál Kalmár Antal
volt szabadkai ügyvéd és kijelentette, hogy ő
a szerzője a Vörös emlékek című cikknek,
amely A Nap című estilapban jelent meg. A
cikk tudvalevően a király nyolcvanegyedik szü-
letése napján látott napvilágot s miatta az
ügyészség indítványára a vizsgálóbíró elkoboz-
tatta a lapot, másnap pedig az alpolgármester
az utcán való árusítás kedvezményét vonta meg az
ujsgától. A kihallgatás igen rövid ideig tartott
s a jegyzőkönyv főlvétele után Kalmár elhagyta
a törvényszék épületét. Kalmár Antalt néhány
évvel ezelőtt már elítélte a budapesti esküdtbi-
roság a királyi ház tagjainak megsértéseért.

Repülés Aradon.

— Cermák fölszáll szeptember harmadi-
kán. — A vakmerő pilóta. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 21.

Ma, amikor már a repülőgép kezd épü-
beleilleszkedni a közlekedési eszközök sorába
mint pár év előtt az automobil, igazán általá-
nossá vált az érdeklődés a levegő urai, a légi
soffőrök és tudásuk iránt. Az ország legtöbb
városában bemutatták már a repülés művésze-
tét a folyton szaporodó pilóták, akik közül az
egyik legtehetségesebb és legvakmerőbb most
Aradra is eljön. Szeptember harmadikán va-
sárnap délután száll föl az első repülőgép Arad
közönségének szeme láttára. Jan Cermák a
a jőnevű pilóta neve, aki nagyobb magyaror-
szági körutja során Aradot is utba ejti, hogy
itt Libelle nevű biplánjával bemutassa a tech-
nikának ezt a csodálatos hódító lépését.

Jan Cermák már nem új ember a repülés
terén. A wiener—neustadti kitűnően szervezett
repülő-iskolában szerezte meg a pilóta-igazol-
ványt, de már ezt megelőzőleg a franciaországi
Mourmelon ban megismerkedett a repülés alap-
elveivel és ekkoriban a még kezdő pilóta káp-
rázatosan bátor repülésekkel lepte meg mes-
tereit. Mostani magyar körutját megelőzőleg
Ausztriában és Oroszországban végzett nagy-
sikerű repülő-tournékat. Mindenhol rengeteg
nézője és csodálója volt a fiatal pilótának, aki
határtalanul bátor mutatványával, merész for-
dulataival és siklószállásaival csakugyan ki-
érdemelte azt a nevet, amellyel a pilóták em-
legetik: a vakmerő Cermák.

Aradra érkezése előtt Cermák Zágrábban
repült és pedig olyan sikerrel, hogy három
egymást követő vasárnapon meg kellett ismét-
elnie repülő-mutatványait. Az aradi repülőna-
pok után Cermákot Bulgáriába, majd Szerbiába
szólítja szerződése. Szeptember második felében
Szófiába megy, ahová Ferdinánd bolgár ki-
rály egyenes kívánságára hívták meg a je-
les aviatikust. A bulgáriai tourné után Bel-
grádba várják Cermákot, hogy a szerb hadse-
reg pilótának jelentkező tisztjeinek aviatikai
mestere legyen.

VIDÉK.

Segédjegyzőválasztás. Kolbai Mihály há-
romalmási jegyzőgyakornokot Kishalmágyon
segédjegyzővé választották meg.

A báró, mint soffőr.

— Az elgázolt rendőr. —

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 25.

A száguldó automobil az éjszaka ismét bajt
okozott a fővárosban. Az eset sebesültje egy
rendőr. A posztján ütötte el a gépkocsit, amelyet
Aczél Elemér báró hajtott és pedig egy kissé
nagyon is jókedvében.

A fiatal báró ugyanis a Nemzeti Kaszi-
nóban vacsorázott, ugy hajnali két óráig. Akkor
fölfűlt a 958. számú automobilra és Poór György
soffőrnek megparancsolta, hogy vigye ki a Her-
mina-utra. Az Andrássy-utig a soffőr hajtotta a
kocsit, de ott Atzél Elemér báró vette át a kor-
mányt és örült sebességgel száguldott kifelé.

A Nagymező-utcából egyszerre egy bérkocsi
hajtott ki, keresztül az Andrássy-uton. A báró
nem ügyelt rá, a soffőr azonban látta, hogy
ilyen sebesség mellett elkerülhetetlen az ösz-
szeütközés s azért hirtelen megragadta és el-
fordította a kormányt. Az automobil balra for-
dult s a kocsit elkerülve, hirtelen bekanyaro-
dott a Nagymező utcába. Ott a sarkon állott
Horváth IX. István 1450. számú rendőr s már
nem tudott kitérni az automobil elől, amely
elütötte.

A szerencsétlen ember összeroskadt, a báró
pedig tovább hajtott, de a járó-kelők, akik lát-
ták, mi történt, utána futottak és megállásra
birták. Akkor már ott volt Csalló József rendőr
is s igazolásra szállította föl a bárót, aki azon-
ban egyáltalán nem volt hajlandó magát meg-
nevezni.

Erre aztán Csalló rendőr is felült az aute-
mobilra és bementek mind a hárman a főkapitá-
nyaságra. A bárót végtelen dühbe hozta a
rendőri eljárás és a főkapitányságon nagyon
megfeledkezett magáról.

A mikor belépett a hivatalos helyiségbe,
nem is köszönt, a kalapját sem vette le, s
szitkozódott, hogy miért kellemetlenkednek
neki. Trajtler Elemér dr. fogalmazó nyugod-
tan rászólt, hogy hivatalos helyiségben lévén,
vegye le a kalapját.

— Fogja be a pofáját! — vágott vissza
durván a báró.

A fogalmazó erre parancsot adott az ott
álló rendőrnek, hogy vegye le a báró fejéről
a kalapot. Ez meg is történt, nagy dühére
Aczél bárónak, aki éktelenül kikelt az ilyen
eljárás ellen s gunyolódott és gorombáskodott
a rendőrtisztviselőkkel. Komolyan kihallgatni
nem lehetett. A fogalmazó, mivel látta, hogy
mámoros az italtól s hogy komolyan nem bírja
kihallgatni, mert nem felel, kikísértette az ör-
szobába.

Ott ült Aczél Elemér báró majd egy óra
hosszáig. Eleinte nagyon dühöngött és fenye-
getődzött, hogy majd ad ő ennek a bandának
és telefonon föl akarta tüstént álmából esön-
getni a főkapitányt. Ezt persze nem engedték
meg neki.

Végre aztán belátta, hogy a hivatalos erő-
vel még se lehet dacolni és csöndesebb lett.
A fogalmazó ekkor behívatta és kihallgatta. A
báró kijelentette, hogy neki is van automobil-
vezetői igazolványa. Ő nem tehet semmiről, a
balesetet a véletlen okozta.

A rendőrség úgy ellene, mint a soffőr el-
len megindítja az eljárást; a fogalmazó a durva
viselkedésről külön jelentést tett. Az elütött
rendőr a fején, a ballábján és a karján sérült
meg s most a kórházban van.

Szociálista tanítók.

— Izgalmas gyűlés. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, augusztus 25.

A magyarországi szabadgondolkodó tanítók ma délután a szociáldemokrata-párt helyiségében gyűlést tartottak, amelyen részt vettek Justh Gyula, Lovászy Márton és a szociáldemokrata párt vezetői és az ország számos szabadgondolkodó tanítója.

A gyűlés elnökül Lovászy Mártont választották meg. Az első szónok Justh Gyula volt, ki hosszabb beszédben ismertette a tanítók silány helyzetét. Az iskolahiány miatt 280,000 gyermek nem részesül ebben az országban elemi kiképzésben. A helyzet mindenképpen nyomasztó, a tanítóknak nemcsak anyagi helyzetük rossz, de béklyókba verik még a gondolati és lelkiismereti szabadságot is.

Felkiáltások:

— Gyalázat! Le Zichyvel! Aboug!

— Ha a tanító másképpen mer gondolkodni, mint a felettes hatósága, ha a választásoknál nem a kormány jelöltjét támogatja szavazatával, ha a kormány ellen mer írni vagy beszélni, vagy ha csak szóvá teszi sanyaru helyzetét, a legnagyobb barbarizmussal járnak el ellene, elhelyezik, nyugdíjazzák, vagy elcsapják.

Felemlíti egy makói tanító esetét, akit mert a választásokon ellenzéki jelöltre szavazott, áthelyeztek. A tanítónak azonban volt egy kis földje Makón, amelyet el nem vihett és hirtelenében eladni sem tudott. A vakációra tehát visszatért Makóra, hogy kis termését betakarítsa. Ezalatt vendégségben lakott annál a tanítónál akit az ő helyére neveztek ki. A tanfelügyelő azonban egyszerre csak megtiltotta, hogy a tanító vendégül lássa kartársát. (Zajos abcugolás.) Indokául azt hozta fel, hogy a felelősséget a szerelvényekért és az esetleges károkért csak a helybeli tanító viselheti s miután ő néhány napra távozott, küldje el a vendégjét is.

— Ha azt mondanák, hogy ez Ázsiában történt, nem hinnék el. Rengeteg az áthelyezett tanítók száma, számos szabadgondolkodó tanítót eltiltottak mellékfoglalkozásától. Ujabb időben a besugó rendszert is behozták.

Nyilatkozatot tett beszéde közben Justh az obstrukcióról, amelyben kijelentette, hogy nem lehet rendes eszközt használni a parlamenti küzdelemben. Ha tiszta választások lesznek, nem lesz obstrukció. Ha az általános titkos választójog alapján ül majd össze a parlament, akkor majd meg kell szünnie az obstrukció lehetőségének is, mert az igaz munkát nem lehet akadályozni. Fel kell ébredni minden szabadgondolkodó embernek, hogy a nagy küzdelmet győzelmesen vívhassák meg. (Nagy éljenzés.)

Több szónok beszélt ezután, majd Balogh Károly nagyváradi iskolaigazgató szólalt fel.

— Menjen Zichy Oroszországba, ahová nemcsak családi kötelek fűzik, hanem politikai rendszere is! — mondotta beszéde közben Balogh.

Az ügyeletes rendőrtisztviselő felszólította az elnököt, hogy ezért a kifejezésért vonja meg Baloghtól a szót, de Lovászy elnök kijelentette, hogy tisztán politikai célzatu kifejezésekért a szót senkitől sem lehet megvonni.

A tanítók végül kimondották, hogy követelik a fizetésrendezést és a gondolat teljes

szabadságát. Kijelentették továbbá, hogy a Magyar tanítók helyzete kulturállamhoz nem méltó, a modern Magyarország szégyenfoltja.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Péter abbé. Hódmezővásárhelyről írják: Ünnepi est volt csütörtökön a szinkörben. A társulat fiatal karmesterének Csányi Mátyásnak „Péter abbé” című 2 felvonásos operáját adták elő nagyszámu intelligens közönség előtt. Senki sem volt elkészülve arra, hogy egy vidéki színház karmestere olyan hatalmas zenei művet alkotson, mint a Péter abbé, amely rövid idő alatt bizonyára be fog vonulni az összes európai dalszínházakba. Az előadó személyzet dicséretet érdemel, hogy az alkotást precíz énekükkel és kifogástalan játékkal még fényesebbé tették. Különösen dicséretet érdemel Cseh Ferenc. Azonban a publikum nem felejtette el, hogy tulajdonképpen Csányi Mátyást jött el ünnepelni s tapsolt is neki sokat. Az operát megelőzőleg az „Édes öregem” című bájos operettet adták elő rendkívül jó előadásban. Diósi Nusi, Huszár Károly és Zalay voltak a szereplők, de mindegyik igyekezett fölülmúlni egymást.

* Weisz Pepi Aradon. Weisz Pepi nevét jól ismerik Aradon, a tavasszal fellépett Heltai kabaréjában s oly sikert aratott, amely vendégszereplését kedves emlékként véste bele az aradi közönség emlékébe. Akkor, a közönség bármennyire is óhajtott volna, nem lehetett meghosszabbítani vendégszereplését, mert a színházi szezon megkezdődött s így a kabaréban megszüntek az előadások. Most többoldali felszólításnak engedve, Heltai ismét Aradra szerződtette a világhírű német kabaré előadóját. Weisz Pepi vasárnap közli meg második aradi vendégszereplését s hétfőn és kedden lép még fel. A közönség kétségtelenül örömmel veszi Heltainak ezt a figyelmességét.

* Bűnös szerelem. (Ballhaus Anna.) Kevés regény dicsekedhet azzal a nagy szuggesztív erővel, mint Leipzig László dr. Bűnös szerelem című társadalmi regénye, mely valóságos lázba hozta Berlin közönségét. Külön színház épült, melyben estéről-estére a Bűnös szerelem című drámát adták zsúfolt nézőtér előtt. Még soha sem kínálkozott alkalmasabb, lebilincselőbb téma a kinematografia számára, mint a Bűnös szerelem, melynek főszereplője egy a nép legalsóbb rétegéből az egoizmus démonává, Berlin legünnepeltebb félvilági hölgyévé, a hírhedt Ballhaus Annává avanszált lány. Ez a film nem az obligát értelemben vett szenzációs filmek közül való, ez egy asszony élete, aki nem ismeri a szerelmet, nem is hisz benne, hanem sóvárgó szemekkel vágyakozik fény és ragyogás után és egész lényével, él-hal a pompáért és kényelemért. Ez a kép az Uráliában látható. 175.

* Új műsor az Apollóban. Egymást követik a legszenzációsabb mozgófényképek az Apollómozgósínházban. Nincsen az a műsor, amelynek különös érdekessége, úgynevezett „slágerje” ne volna. A bűnhődés a szerelemért, amelyet a többi mozgósínházak csak azután fognak színrehozni, az Apolló már ma levele műsorról s holnap, szombaton teljesen új műsort mutat be. Az új műsornak is igen természetesen van több érdekfeszítő slágere. Az anya című 500 méteres drámai kép a legsomorubb emberi tragédiát viszi a néző elé. Megható ennek a drámának minden mozzanata s ami különösen megemlíthető, a cselekmény hamisítatlan emberi érzésekre van felépítve s nem a fantázia hazugságaira. Fricike, az aradi közönség kedvence egy pompás bohózatban lép fel. 177

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetésel osztály	— 151
Nyomda	— — — — — 151

Az ellopott Mona Liza.

Távirati tudósítás.

Páris, augusztus 25.

A rendőrség energikus intézkedéseket tett az eltűnt Mona Liza kép fölkeresésére. A határon minden utasnak a podgyását alaposan megvizsgálják s minden egyéb szállítmányt is gondosan ellenőriznek. A newyorki vámhatóságot táviratilag fölkererte a párisi rendőrség, hogy szigorúan vegye szemügyre a Champagne személyszállító gőzös utasait, minthogy ez a gőzös kedden délután hagyta el a havrei kikötőt. A bordeauxi kikötőben is minden elinduló hajót alaposan megvizsgálják. A rendőrségnek ugyanis az a gyanuja, hogy a tolvaj a lopott képet Amerikába akarja szállítani.

A Newyork Herald állítólag jó forrásból arról értesül, hogy a tolvaj a képet Givet határállomáson át Hollandiába szállította. A rendőrség azonban nem ad hitelt ennek a jelentésnek.

A rendőrség tegnap a Louvre-muzeum minden zugát felkutatta. Azt remélte, hogy a tolvaj a zsákmányát nem tudta a muzeumból kivinni s valahol benn a muzeumban rejtette el, de a legszorgalmasabb kutatás is eredménytelen maradt s most már bizonyos, hogy a képet a tolvaj elvitte a Louvreból. De a más irányban folytatott kutatás sem derített fel olyan nyomot, a melyen a rendőrség elindulhatna. Rochefort Henry ma már azt követeli lapjában, hogy a tolvajnak ígérjenek egy millió frank jutalmat és teljes büntetlenséget, ha a képet visszahozza.

A francia lapok a legkalandosabb hírekkel igyekeznek megmagyarázni a Mona Liza eltűnését. Érdekes ezek között a Cri de Paris mai számának az a jelentése, mely szerint Newyorkban egy jól szervezett társaság működik, melynek az a célja, hogy az európai muzeumokat elrabolja. Ez a társaság már 1910-ben tervezte a Mona Liza ellopását és a lap valószínűnek tartja, hogy tényleg ez a bűnszövetkezet lopatta el a Louvre kincsét.

A rendőri vizsgálat, mely most széles apparátussal folyik, kiderítette, hogy a Louvre vezedelmes tűzfészek. Raktáraiban, az egyes szalonok között lévő apró rekeszekben mindenféle tűzveszélyes anyagok vannak. A hivatalnokok ruharingyokat, papírosomagokat tartanak a termek közelében. Ezenkívül a Louvre melléképületeiben vannak a hivatalnokok lakásai, konyhák, tűzveszélyes raktárakkal. A párisi lapok most erősen sürgetik ezek elűntetését.

GYÁSZROVAT.

Halalozás. Özv. Weisz Hermanné született Gutfreund Johanna 82 éves korában kiszenvedett. Temetése vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a Lujza utca 3. sz. gyászházból.

Preisinger Béla, a Ferenotéri polgári fiúiskola tanára, ma délután 32 éves korában szivbujja következtében meghalt. 11 évig volt tanára az intézetnek. Vasárnap temetik a Magyar-utca 24. számú házból. Az elhunyt évek óta egyik legagilisabb vezetője volt az aradi Atlétikai Klubnak s nagyrésze volt abban, hogy Arad sportélete a mai nivóra emelkedett. Halálát kiterjedt rokonság, felesége és három kis gyermeke gyászolja. Preisinger Béla veje volt Kilényi János városi főszámvevőnek.

HIREK.

— **Változás a hadvezetőségben.** Bécsből jelentik: A *Grazer Volksblatt* értesülése szerint a hadügyminiszterrel egyidejűleg *Hoffmann* Hugó altábornagy osztályfőnök és *Falk* Gusztáv tábornok-hadbíró is meg fog válni állásától. *Hoffmann* Hugó altábornagy utóda *Schemua* Balázs altábornagy lesz, akinek utódjául *Rohm* altábornagyot szemelték ki. Hogy *Falk* Gusztáv tábornok-hadbíró helyére ki fog kerülni, még nincsen véglegesen megállapítva, de valószínű, hogy rövid ideig tartó interregnum után *Fattinger* ezredes-hadbíró, a katonai büntető eljárás szerzője kerül a helyére.

— **Az olasz külügyminiszter utja.** Rómából jelentik: *San Giuliano* márkai külügyminiszter a jövő hónapban külföldre utazik, ahol *Bethman-Hohveg* német birodalmi kancellárral és *Aerenthal* gróf külügyminiszterrel fog találkozni. Hír szerint *Vilmos* császár és *Ferenc József* is kihallgatáson fogadják majd a márkait.

— **Az aradi orvosok és a pénztár.** *Sarkadi* Ignác, az Országos Munkásbiztosító Pénztár igazgatója ma Aradra érkezett. Holnap kezdi meg a tárgyalásokat *Borsos* Béla dr. és *Werner* Miksa dr.-ral, a pénztár orvosainak megbízottjaival. Az orvosok tudvalegleg ismét a munka abbahagyását tervezik s a tárgyalások ennek kikerülése végett indulnak meg.

— **A kiutasított királyi hercegnő.** *Ischl*-ből jelentik: Rendkívül kínos incidens történt *Ischl* közelében, amely csak ma jutott nyilvánosságra. *Blumenthal* Oszkárnak, az ismert bécsi vígjátékírónak villája van a lauffeni erdőben, háromnegyed órányira *Ischl*-től. Tegnapelőtt délután hirtelen vihar támadt s két sétáló hölgy a vihar elől *Blumenthal* villájába ment s arra kérték, hogy adjon nekik rövid időre menedéket. *Blumenthal*, akit egyébként vendégszerető embernek ismernek, ezúttal úgy látszik ideges volt, mert azt felelte a hölgyeknek, hogy a lauffeni erdő összes sétálóinak nem nyújthat menedéket. Erre a két hölgy megdöbbenve elhagyta a villát. Néhány pillanattal később *Niese* Hansi bécsi operett-diva berohant *Blumenthal*-hoz és így kiáltott rá:

— Az Istenért *Blumenthal*, mit tett ön? Hiszen ön *Gizella* bajor hercegnét dobta ki!

Csakugyan *Gizella* bajor hercegné volt, aki udvarhölgyével együtt sétált az erdőben s a vihartól meglepve a villába menekült. *Blumenthal* roppantul megijedt s azonnal a hercegné után sietett. Arra kérte, hogy bocsássa meg neki a tévedést és térjen vissza villájába. A hercegné el is fogadta a meghívást, de megjegyezte, hogy akkor is adhatott volna neki menedéket, ha nem tudja, hogy kicsoda. A hercegné azután *Blumenthal* villájában meguzsonnázott. Uzsonna után *Blumenthal* rendelkezésére bocsátotta a hercegnének az automobilját. A hercegné viszont a *Gries*-villába.

— **A képviselő ur barátja.** *Budapest*-ről jelentik. Ma délután félkettőkor a parlament épülete előtt egy elegánsan öltözött szép fiatal hölgy jelent meg és izgatottan járt föl-alá. Azután egy szolgálóval kihívatta a Házból *Hajós* Kálmán országgyűlési képviselőt. Előbb nyugodtan eszegegett a képviselővel, majd egyre izgatottabb szóváltás támadt közöttük. A hölgy hirtelen revolvért kapott elő a zsebéből és *Hajós* mellének szegezte. A képviselő a nőre vetette magát és kicsavarta kezéből a fegyvert. Megjelent nemsokára a rendőr is, aki bekísérte a hölgyet. A főkapitányságon kiderült, hogy az illető egy bécsi nő, aki nemrég jóbarátságban volt *Hajóssal*, de utóbb megszakadt közöttük a viszony. A nőt igazolás után szabadon engedték.

— **Aradról távozó vasúti tisztviselők.** A szeptember 1-én megnyitott iemesvári üzletvezetőséghez tartozandó vonalak átadására vonatkozó intézkedések befejezést nyertek. A vonalak és állomások átadásai részben már megtörténtek, részben folyamatosan vannak. Az aradi üzletvezetőségtől áthelyezett alkalmazottakat a mai napon mentették fel az itteni szolgálat alól. A távozók között vannak az általános (titkársági) osztálytól *Váraljai* János dr., az üzletvezetőség fogalmazója, a forgalmi és kereskedelmi osztálytól *Kreiling* Péter ellenőr, aki a kocsintézés vezetői állását tölti be; a számosztályból távozik *Erdély* Ferenc főellenőr, a temesvári üzletvezetőség forgalmi kiadások ellenőrzési csoportjának vezetője. Ugyancsak távozik *Hitel* Dénes főellenőr, aki pénztárvizsgálója lesz az új üzletvezetőségnek és *Baum* ellenőr. Itt említjük meg, hogy a máv. igazgatósága *Szabó* György ellenőrt az igazgatósághoz, az üzletvezetőség pedig *Szcepkovszky* Árpád irodakezelőt a forgalomhoz, *Fegyvernek* állomásra, további szolgálattételre áthelyezte.

— **A Dévai Hitelbank ügye.** A válságba került Dévai Hitelbank tegnap közölte, hogy a kormány támogatása folytán abba a helyzetbe jutott, hogy esedékessé vált betétjeit haladéktalanul visszafizetheti. Ez a hír a betévtörvény körében megnyugvást keltett, hogy az utolsó két napon egyetlen fölmondott betét visszafizetését sem követelték. A magyar pénzügyintézetek középponti hitelbankja és a pénzügyintézetek országos egyesülése kiküldött tisztviselői ennél fogva visszatértek a fővárosba.

— **Szekely Mihály — a légi rikkancs.** *Budapest*-ről jelentik: A kiváló magyar aviatikusnak, *Szekely* Mihálynak ma fegyvergyakorlatra kellett volna bevonulnia Békéscsabára, a honvédelmi miniszter engedelmével azonban a bevonulást elhalasztotta. Az volt a terve, hogy repülőgépen utazik Csabára, ez az út azonban ilyenformán elmaradt. E helyett ma reggel Győrbe repült, ahová elszállította az *Ujság* győri példányait. Reggel 5 óra 10 perckor szállt föl a rákosi repülőtéren, két kört írt le, azután 300 méter magasságban Újpest felé vette útját. Győr feletti 6 óra 58 perckor vetették észre, körülbelül 1000 méter magasságban. A város fölött egy nagy kört repült be, azután a katonai gyakorlóterén 7 óra 8 perckor leszállt. Nagy közönség várta, amely ovációban részesítette. *Szekely*, aki sok meghívást kapott, a mai napot Győrött töltötte.

— **A Katolikus Kör zászlóügye.** Megirtuk, hogy *Jóó* Béla kibágási bíró az 1879. évi XL. törvénycikk 36. szakaszán alapuló belügyminiszteri rendelet értelmében elmarasztalta az Aradi Autonóm Katolikus Kört, illetve annak háznagyát *Nagy* Orbán dr.-t, mert az a kör házára augusztus 18.- és 20.-án a fehér-sárga színű pápai lohogót kitűzette. A rendőrbíró a zászlót elkobozta. A Katolikus Kör *Glattfelder* Gyula temesvári püspökhöz, továbbá *Molnár* János apáthoz, mint a Katolikus Népszövetség titkárságához fordult s arra kérte őket, hogy járjanak el *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnöknek, tőle kérve sürgős intézkedést a Kör által sérelmesnek tartott rendőrbírói intézkedéssel szemben. *Glattfelder* püspök táviratilag fordult a miniszterelnökhez, míg *Molnár* apát, mint egy Aradra érkezett levelében írta a Ház folyosóján elmondotta az ügyet *Khuen*-grófnak, aki megígérte, hogy a zászlót visszaadja a Körnek és soron kívül el fogja intézni az ügyet. *Varjassy* Lajos polgármester a belügyminiszteriumtól távirati felbívást kapott, hogy azonnal küldje fel az ügy aktáit, ami ma meg is történt.

— **Trieszt koleramentes.** *Fiuméből* táviratozzák: A révhatóság jelentése szerint a Triesztből érkező hajókkal szemben alkalmazott különleges óvintézkedéseket tegnapról kezdve megszüntették, mert Triesztet hivatalosan koleramentesnek nyilvánították.

— **Tosellinó könyve.** *Párisból* jelentik: A *Matin* híradása szerint *Tosellinó* memoárjai szeptember másodikán eredeti szövegükben meg rövidítés nélkül meg fognak jelenni. A könyv egyik fejezete *Európa uralkodó házákból* címmel feltűnést keltő leleplezéseket ígér. A könyv azonkívül közli az egykori trónörökösének *Orth* Jánossal való beszélgetését Európából való elutazása előtt.

— **Román aviatikus.** *Vlaicu* román aviatikus huszonhetedikén Balázsfalván saját aeroplánján fel fog szállani. *Vlaicu* már egy év óta sikeresen kísérletezik és a románok sokat várnak tőle. Magyar születésű, a Szászváros melletti *Bercenoról* való. A vasárnapi repülésre a Magyar Aeroklubot is meghívták.

— **A szepesszombati katasztrófa.** A szepesszombati vasúti szerencsétlenség sebesültjei közül, mint tudósítók táviratozza, ma ketten meghaltak. Az összeütközés hatodik áldozata *Mona* Istvánné, hetedik halottja pedig *Nagy* Jánosné, a ki anyai szeretetének martirja. Az összeütközés előtt való pillanatokban ugyanis négy kis gyereket kidobta a kocsis ablakán s ezzel megmentette őket, de magának már nem volt ideje a menekülésre s halálos sebeket szenvedett.

— **Megégett ügyvéd.** *Sátorajaujhelyről* táviratozzák: *Szekeressy* István ügyvéd az éjjel érkezett haza Miskolcra Tisza-Lucra. Mikor a lakására ért, meggyújtotta a petróleumlámpát, mely azonnal explodált és a petróleum az ügyvéden végigfröccsent és meggyuladt. Kiáltására befutottak hozzátartozói a szomszéd szobából, de akkora már az egész lakás lángban állott. A szomszédok segítségével sikerült a tüzet elfojtani. *Szekeressy* ügyvéd oly súlyos égett sebeket szenvedett, hogy ma reggel irtózatosságot köztudomásúlag meghalt.

— **A megújult pékharc.** Fővárosi tudósítók jelentik: A pékmesterek ma este értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy amennyiben a segédek nem bagynak föl mostani taktikájukkal, akkor legközelebb ismét kizárják őket. Lehet, hogy hétfőn ismét nem lehet a fővárosban péksütéményt kapni.

— **Az autobusz kalauzok ruházata.** Az autobuszról ma délelőtt a Szabadság-téren felháborodva szállott le egy hölgy. Felháborodása jogos volt; a kalauzon, ki büszkén lépdégett az utasok közt, olyan kosztüm volt, mintha az „Éjjeli menedékhely” valamelyik főszerepét akarta volna eljátszani. A nadrágján, eltekintve a foltoktól, óriási folytonossági hiányok voltak, melyek révén kilátszott az a ruhadarab, melyet a falusi „korzókongyakran lehet látni, de amely a városokban annyira nem divatos, hogy más ruhadarabokkal szokták elrejtetni. Szóval, ez volt az az öltönydarab, melyet külföldön szelvében a „villogó” melléknévvel szoktak illetni, ezt az individuumot azonban nem lehetett így nevezni, mert a hófehérség villogása időközben csukaszürkévé tompult. A dolog azonban nem maradt a felháborodásnál annyiban, mert valaki, aki nem tudta szó nélkül tűrni azt, hogy az autobuszon, melyet jórészt a város intelligens közönsége használ, az alkalmazottak ilyen botrányos öltözékben mászkáljanak, bejelentette a dolgot a polgármesternek. Így kiderült, hogy az alkalmazottak, mintán az új nyári öltözéket nem kapták meg, még mindig tavalyi elronogált ruhájukban kénytelenek járni, *Virágh* Lajos, az üzemigazgató helyettesítő főmérnök azonnal intézkedett, hogy a kalauzok megkapják új ruhájukat.

— **Házasság.** Königstein Lajos e hó 30-án köt házasságot Tenkén Schlessinger Gizi urleánnyal.

— **A postamesternő büne.** Az aradi törvényszék 1907-ben 6 havi börtönrre ítélte Richter Aranka volt nagypéli postamesternőt, ki a rábizott pénzből összesen 74 korona 83 fillért sikkasztott el úgy, hogy a postautalványokat nem továbbította. Az ítélet azóta bejárta az összes fórumokat, míg végre most a Kuria is helybenhagyta a törvényszék ítéletét. Az ítélet így jogerős lett, de a sikkasztó postamesternő nem jelent meg annak kihirdetésénél. A kir. törvényszék elrendelte Richter Aránaknak, ki időközben Elekre költözött, előállítását. Az eleki csendőrség azonban nem állíthatta elő a sikkasztó postamesternőt, mert az három nap előtt onnan eltűnt. Ma aztán az ujszentannai csendőrség letartóztatta és az aradi ügyészség ogházába kísérte.

— **A mozi üdvöskéje.** Az a jóslat, hogy a mozi nemsokára a színház színvonalára fog emelkedni, egyre jobban közeledik a megvalósulás felé. Ma már nemcsak a színházak hirdelik így augusztus közepe táján az új szezon megnyitását, hanem a mozi is igyekszik megfelelő reklámot csinálni az évad elején. Ezt annál könnyebben teheti, mert a múlt évben a kinematográfia olyan fényes tehetséget fedezett föl, akinek a művészete már magában sikert jelent a vásznon előadott darabok számára. **Asta Nielsen** a neve annak a dán színésznőnek, aki mint mozi-primadonna a múlt szezonban briliáns művészetével mindenütt sikert aratott, ahol csak a mozi ismerik. Művészete sokoldalú s ép oly jól megállja a helyét a társaságbéli dáma szerepében, mint a züllésnek indult szonett ábrázolásban. **Urban Gad**, a jeles dán színműíró írta azt a kilenc mozi darabot, melyeknek főszerepét Asta Nielsen játssza. Urban Gad igazán szerencsés szerző, hogy olyan interpretálóra tett szert, mint Asta Nielsen. Meg aztán attól se kell félnie, hogy a művész egy szép napon gyöngékedni akar és lemond az előadásról. Igazi üdvöskéje ő a mozinak és szerzőnek egyaránt, aki Dániából a szélrózsa minden irányába szétküldött filmek után bizonyára ép olyan busás jutalékot vág zsebre, mint **Lehár** a *Cigányszerelem* keringőt nyuzó gramofonlemezek után. A mozi világában eddig két fényes tehetség, a **Max** és **Pali** néven nálunk is jól ismert komikus vált európai hírűvé. Köztudomású, hogy mind a kettő egyuttal kiváló artista is és mind-egyik keres annyit, mint egy-egy világhírű tenorista. Most harmadiknak hozzájuk szegődött Asta Nielsen is, aki rövid idő alatt máris olyan híres lett a vásznon, mint akár **Duse** a színpadon.

— **Leégett mozi.** Temesvárról jelentik: A temesvári Hungária-vendéglőben levő mozi tegnap este kigyuladt. Szerencsére baj nem történt, mert a tűz az előadás megkezdése előtt mintegy negyedórával történt s így a közönség még csak kis számmal volt jelen. Schmidt vendéglős, ki a gépet vezette, próbavetítéseket csinált és ez alatt ütött ki a tűz. Amint a tüzet észrevették, mely nagy lánggal csapott ki a deszkabódéből, az utcán levő tisztek, — kik most ott gyakorlaton vannak — azonnal behantak és a tiszti étkezőben kiszolgáló legénységet is berendelték s így sikerült a tüzet hamarosan eloltani.

— **Feljelentés az aradi rendőrség ellen.** Budapestről jelentik: A Feministák Egyesülete feljelentést adott be **Bittner Róbert** aradi rendőrtisztviselő ellen. A beadványban arra hivatkozik az egyesület, hogy a magyar nő kevés közügyének egyike a férfiakéval egyenlő gyűlekezési és egyesületi jog. Ennek csorbítatlan fentartása érdekében feljelenti az aradi rendőrséget, amely a választójogi blokk e hó 20-án tartott aradi gyűlésén minden törvényes alap nélkül megsértette a nők e jogát. — Az ügy, ami értesülésünk szerint úgy áll, hogy a nők

szónoka nem volt a népgyűlés programjába foglalva s azért nem engedte a rendőrség szóhoz jutni a feministák szónokát.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 24-én a következő születéseket, halálozásokat jelentették be: **Született:** Paládios János napszámosnak Mária nevű leánya. Hudecz Ferenc fékezőnek Mária nevű leánya. Rosenbergné Jónás bórindósnak Miklós nevű fia. Danos Ferenc mozdonyvezetőnek Ilona nevű leánya. Erdős Viktor gépésznek Magda nevű leánya. Csutorás István fékezőnek István nevű fia. **Meghalt:** Frenza János 56 éves napszámos. Buchauer Katalin 11 hónapos leány. Özv. Geck Miklósné 97 éves napszámos. Zennics János 31 éves sütelegéd. Házasság nem fordult elő.

— **Iskolakönyvek felárban.** Használt, de jó állapotú, tiszta, legújabb kiadású, bekötött tankönyvek az új iskolaidényre felárban már most kaphatók **Kerpel István** könyvkereskedésében. E cég az előző év tankönyveit méltányos árban átveszi. 8071

— **Kizárólag szülőket érdekel!** A közelgő iskolai idény beálltával gyermekeiknek egészségi és saját takarékosági szempontjából a legjobbnak elismert hazai gyártmányú **Anatoniai** cipőket vásároljon. Kizárólag fiókunkban kaphatók. Moskovits anatoniai cipőgyár fiókjától. Arad, Szabadság-tér 18. 2331

— **Aradmegye nagy fali térképe az új helységnevekkel** megjelent és **Ingusz**, valamint **Kerpel** könyvkereskedő cégeknél kapható. 3459

— **Francia újkort legbiztosabb készítésével** — háslag — a **likőrsajoma 1 üveg 60 liter** — **vojték és Weisznál.** 4501

Mennyi adót fizetünk?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 25.

Földi Imre 15 kor., Krizsán Dezső 17 kor., Tuka János 18 kor., Sztójk Vince 19 kor., Szász Péter 21 kor., Konosek Lajos 21 kor., Szász Pal 21 kor., Leizner Sándor 20 kor., Adusz Bertalan 22 kor., Tausz József 22 kor., Krizsán Péter 23 kor., Szilágyi István 24 kor., Pintér Antal 25 kor., Lengyel István 25 kor., Konosek Károly 25 kor., Gyurkovics Sándor 27 kor., Markovics Miklós 28 kor., Gid Tivadár 29 kor., Lukács Balint 29 kor., Hell Frigyes 31 kor., Stark Sándor 31 kor., Halga János 31 korona, Klein Lőrinc 32 korona, Lump Jakab 32 kor., Medve Imre 33 kor., Szücs Károly 34 kor., Barnács Mihály 35 kor., Konosek András 37 kor., Szivalits János 38 kor., Krész János 99 kor., eszmadia. Gerő Samu csipekárház 66 kor., Szentpéteri Antalé cukorkereskedő 10 kor. 90 fill., Sietosóf Antal cukorkészítő 8 kor., Dima Sándor fagyaltos 9 kor., Nárád Ágostonné 10 kor., Sztóján István 14 kor., Németh Sándor 24 kor., Nagy Abraham 14 kor., Ériás David 18 kor., Kovács Sámuel 44 kor., Messer Illés 30 kor., cukorkakészítő, Nyáry Vilmos cukorgyáros 144 kor., Dobozi Károly 26 kor., Vácán Andrásné 2 kor., Weisz Márk 742 kor., Wild Ferenc 73 kor., Mihályi Gyula 164 kor., Ringelsen Lujza 170 kor., Matzky K. 385 k cukra zok. Borzsdan János cukorkakereskedő 4 kor., Wesser Miklósné 10 kor., Racz Sándor 12 kor., Bazzilei Izsák 15 kor., Nán Janos 13 kor. 67 fillér, Galler Péterné 20 kor., Jakab Györgyné 22 kor., Batza Mária gyűlöcskereskedő 28 kor., Weisz Árpád denaturálszeszkereskedő 10 kor., Pavics Antal 3 kor., Izsák Vilmos 14 kor., Maresch Gyula diszmoskereskedő 352 kor., Messer Jakab déligyümölcskereskedő 10 kor., Mosztán Lingurár György disznókupec 19 kor., Bauman János 19 kor., Lantos József és Lichtenstein Emma 9 kor., Ritscher Katalin női divatkereskedő 43 kor., Bakacs Miksa női divat szabó 44 kor., Mairt Emil és Sárodt István férfidivatkereskedő 52 kor., Nagy János 56 kor., Schmelzer Antal 48 kor., Iványi Menyhert 66 kor., Bohn Károly 67 kor., Klein Sándor 68 kor. 20 fillér, Korányi Jenő 99 kor., Kopetkó Károly 82 kor. 50 fillér, Halpern Miksa 91 kor., Licker Ferenc 92 kor., Jankovics György 100 kor., Spitz Helén divatkereskedő 111 kor. 60 fillér, Einwag Reza dohánytő-sde 117 kor., Kulányi Adolf 122 kor., Fodor Vilmos 139 kor., Német István 158 kor., Meisl és Adler 171 kor., Berger Alber 172 kor., Kutányi Ferenecné 180 kor., Brunner Béla 188 kor., Singer Sander 196 kor., Lévai Adolf 204 kor., Münz Márton 211 kor., Frank Leó 233 kor., Hoffmann Antal 260 kor., Pók

Ernö 385 kor., Szemes Samu 457 kor., Wadovszky Gusztáv 476 kor., Rádó Gyula 513 kor., Deutsch Testvérek divatkereskedők 1303 kor.

Szombaton folytatják az adókövetési tárgyalást.

TARKASÁGOK.

★

(*Mi a legkisebb.*) Az esti korzón balláznik a sok szép asszony, szép leány. Az ifju rajongó és a még ifjabb cinikus ott sétálnak a tömegben. A rajongó minden csinos nő láttára el akar ovdadni, a cinikus pedig rosszmájú megjegyzésekkel hüti le. A rajongó egy formás fiatal leány után megfordul, ámul-bámul és elragadtatva így tör ki:

— Gyönyörű piskóta lábai vannak ennek a Mancinak. Nem is tudok valami kisebbet elképzelni, mint a Manoi lábai.

— Én tudok — válaszol a cinikus.

— Ugyan mi az?

— Hát a Manoi kisasszony — cipői.

★

(*Nem ütik a jogászt egyon.*) Az ügyvédjelölt urat halálra gyötörte a kávéházban egy ügynök. Erőnek erejével rá akarta beszélni, hogy kössön életbiztosítást. Nem fogyott ki a osábitó feltételek felsorolásából és százféléképen bizonygatta, hogy nincsen előnyösebb üzlet az életbiztosításnál. A sok molesztálásra végre ezt a kérdést intézte az életét biztosító jelölt az ügynökhöz:

— És mondja ügynök ur, a jogászok életét olcsóbban biztosítják, mint más emberét?

— Miért kérem? — álmétkodott az ügynök.

— Nos, mert a nóta is azt tartja, hogy: Nem ütik a jogászt egyon...

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad augusztus 25.

Az eddiginél kiadósabb esőt még mindig nélkülözzük, holott a csapadék, a még künn lévő terményekre üdvös lenne.

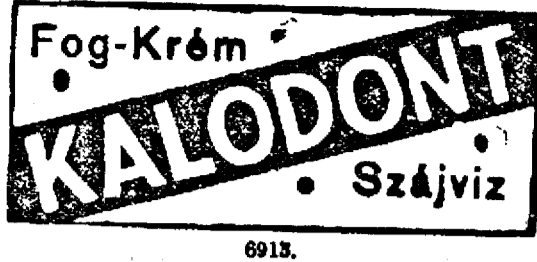
A gabonaüzlet irányzata lanyha a hangulat nyomott, az árak hanyatlottak.

Elkelet a mai piacon:

3000 mm. buza	11.00—11.60
100 mm. roza	8.70—8.80
200 mm. árpa	8.50—8.60
300 zab	8.30—40
150 tengeri	8.20—8.30

Az árak ötven kilogrammonként, koronákban értendők.

— **Az aradi piac ársairól** ezt a hivatalos jelentést kaptuk: 1 drb saláta 2-3 fill., 1 drb kalarabé 1-2 fill. 1 drb. kelkáposzta 1-8 fill., Tök 1 drb 4-30 fillér. Zöldborsó 1 liter 50-60 fill. 1 kötés retek 4-6 fill., uborka 100 drb. 160-200 fill., zöldpaprika 3-6 darab 4 fillér, 1 rakás spenót 10-12 fillér, 1 rakás sóska 10-12 fillér, 1 kiló paradicsom 8-10 fillér, 1 kiló burgonya új 7-8 fill., 1 drb. kaposzta 8-24 fill., 1 kötés vöröshagyma 6-8 fill., 1 kötés foghagyma új 4-6 fill., 1 kötés zöldség 6-24 fill., 1 drb zeller új 2-6 fill., 6-7 drb. tojás 40 fill., 1 liter tej 16-26 fill., 1 csomó tehéntúró 8-12 fill., 1 liter tejfel 120-140 fill., 1 kiló vaj 340-360, fill., 1 drb rántanivaló csirke 60-90 fill., 1 drb csirke sütni 120-150 fill., 1 drb tyúk 160-240 fill., 1 drb sovány liba 350-400 fill., 1 drb kővér liba 800-1000 fill., 1 drb sovány kacsa 150-240 fill., 1 drb. kővér kacsa 400-500 fill., 1 darab karfiol 20-60 fillér, 1 kiló fehér kenyér 20 fillér, 1 kiló barna kenyér 26 fillér, 1 kiló marha hus 160 fill., 1 kiló leves hus 168 fill., 1 kiló marha hus pecsenye 184 fill., 1 kiló borju hus 200 fill., 1 kiló borju szelet 240 fill., 1 kiló sertés hus 200 fill., 1 kiló karaj 216 fill., 1 kiló zsír 186 fill., 1 kiló szalonna 186-240 fill., 1 kiló juhhus 23-144 fill., 1 kiló borsó 144-160 fillér.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 25

Amerika 1/2-et olcsóbb. Kínálat megfelelő, vételkedgyenge, 25 ezer mm. 15 fillérrel olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél zárlat	2 óra zárlat
Buza 1911. októberre	11.52—11.53	11.56—11.57
Buza 1912. áprilist	11.68	11.69 11.75—11.76
Rozs 1911. októberre	9.67 9.68	9.12 9.73
Tengeri 1912. májusi	8.05—8.06	8.14 8.15
Zab 1911. októberre	8.81—8.82	8.88—8.89

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. augusztus 25.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	—	—	—	10.45—10.50
77	—	—	—	10.50—10.60
78	—	—	—	10.60—10.70
79	—	—	—	10.0—10.80
80	—	—	—	10.80—10.90

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	—	—	—	10.45 10.50
Rozs	—	—	—	8.10 8.15
Arpa	—	—	—	7.80 7.90
Zab	—	—	—	8.15 8.10
Tengeri	—	—	—	8.15 8.20

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Augusztus 25.

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₁₀₀	111.50
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀₀	91.10
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₄ ⁰ / ₁₀₀	80.35
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₁₀₀	92.25
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	226.—
Tisszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	155.—
Osztrák járdék papírban	92.20
Osztrák járdék ezüstbe	95.90
Osztrák járdék aranyban	116.—
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀₀	92.10
1880. évi osztrák államsorsjegy	157.—
Osztrák-magyar bankrészvény	19.65
Magyar hitelbank-részvény	846.75
Osztrák hitelintézeti részvény	658.—
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	743.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.04
Német birodalmi márka	117.30
London vista	240.22 ¹ / ₄

Paris vista	95.10
20 márkás arany	28.50

Kőbányai sertéspiac.

— Aug. 25. —

Augusztus 24. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 159—160 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 162—164 fillér. Közép (páronként 240—280 klgr.) 168—170 fillérig.

Sertéselészám: 1911. évi augusztus hó 22. napján volt készlet 28471 drb. — 1911. augusztus hó 23-án felhajtott 289 drb., — 1911. augusztus 23-án elszállított 342 drb., — 1911. aug. 24. napjára maradt készletben 28368 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: kellemes.

Felelős szerkesztő:

Belgár Lajos.
URANIA

mozgófénykép színház.

(Béres Simony-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma szombaton, 1911. augusztus 26.

1. Megszökött majom. Bohózat. — 2. Kiváncsi asszony. Humoros. — 3. Vig özvegy. Bohózat. — 4. Bűnös szerelem. Ez év legszenzációsabb mozgófényképe. — 5. Ballhaus Anna.

Előadások d. a. 6 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Utolsó előadás este 11 óráig.

A hölgyek kéretnek a neszótéren kalap nélkül megjelenni

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrásy-téri új Lloyd-palotában

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma szombaton, 1911. augusztus 26-án:

1. Expedíció Melanesziába. Színezett felvétel. — 2. Küzdelem egy medvével. Komikus. — 3. Az elveszett szalag. Amerikai dráma. — 4. A nagybácsi végrendelete. Vígjáték. — 5. Bengáliai partokon. Gyönyörű természetutáni felvétel. — 6. Fricike pestises. Nevetető. — 7. Az anya. Szenzációs sláger kép. — 8. Nauke igazmondó monoklija. Kacagtató.

Előadások délután 6 órától.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zárszék 1 kor. I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél.

Saját zenekar.

Ruchár. — Buffet.

NYILTTÉR.*

REPÜLŐ-NAP

ARADON.

Szeptember hó 3-án,

vasárnap

délután 5 órakor a csálai erdő előtti mezőn (lóverseny-tér) saját repülőgépén

felszállást rendez

Jan Cermak

a monarchia legbravurosbabb pilótája.

Az aviatikai napra szóló jegyek I kor., 3 kor., 5 koronáért, négy személyre szóló páholy-jegy 40 koronáért a legtöbb kereskedésben kapható lesz.

Autobusz-közlekedés.

Buffet.

Katonazene.

Uj üzlet! Városi és megyei telefon 855. Uj üzlet!

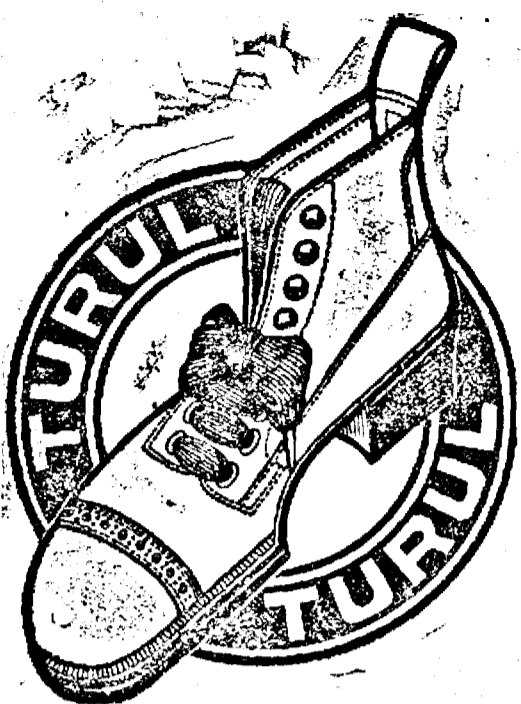
A legelegánsabb női és leányka felöltők szigorúan szabott árak mellett feltűnő olcsón szerezhetők be

György Menyhért és Társa

ujonnan megnyilt áruházában

Arad, Andrásy-tér 8. A Minorita templom bejáratával szemben.

Kérjük választékunk megtekintését vételkényszer nélkül.

„TURUL“-CIPŐ

elegáns,
tartós,
jutányos.

Turul Cipőgyár részv. társ. Temesvár.

Főraktár: Arad, Andrássy-tér 13. Minorita-palota.

Üzletvezető: **WEINBERGER EDE.**

2932

1200 munkás és alkalmazott Árjegyzék ingyen és bérmentve. 130 fiók a bel- és külföldön.

Ezen rovatban minden sző-
nyeri beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb botúkkal 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: „ 287. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útján is küldendők — a szövegben a szöveg elől — vagy levélbéllyegekben. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor közzé-
teendő. (A jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, az esetben, válaszbélyeg csatolással. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számíttatik. Minden szó 4 fillér, vastag-
abb botúkkal 5 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb botúkkal kívánt szavak a kétrahas aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal
kivételével díjtalanul megszerkeszt. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.**

ÜZLETEK.

Egy igen élénk

forgalmu vendéglő üzlet családi
körülmények miatt átadó. Bővebb-
bet szíveségből Farkas Ábrahám
pálinka üzletében. 4000

Keresek

Aradon egy nagyobb szabásu, élénk
forgalmu fűszer, norinbergi, vagy rü-
vidáru üzletet, mely átadó. Az átvé-
telhez készpénzzel rendelkezem.
Ajánlatokat „Eladó üzlet” címen a
kiadóba kérek.

Román községben

egy 56 év óta fennálló jó forgalmu
vegyeskereskedés italmérésével, csa-
ládi viszonyok miatt bérbeadó,
esetleg újonnan épült házzal együtt
eladó. Bővebbet Rottstein Mór.
Arad. 3527

KÜLÖNFÉLE.

Aki iskolás

gyermeket óhajt teljes ellátásra,
az forduljon a gyorsfutár-vállalat-
hoz, Deák Ferencz-utca 80., Fábrián-
utca sarok. 3870

Augusztus 25-én

nyílt meg Aradon a Ferencz-téri
polgári fiú-iskola mellett a „Miner-
va” könyv- és papirkereskedés.
Knieszer Imre és Tsa. 3983

Aki

iskolás gyermekeket teljes ellátásra
elfogad, hirdesse az „Aradi Bevá-
sárlási Utmutató”-ban. Megjelenik
e hó végén és szeptember 3-ig a
pályaudvarokon, valamint az ösz-
szes iskolák kapui előtt lizezer
példányban ingyen lesz szétosztva.

Szülők figyelmébe!

1—2 gyermek elsőrangú ellátásba
részesülnek. Tágas higiénikus
lakás a Lyceum közelében. Cím e
lap kiadóhivatalában. 3920

Ha iskolás gyermekét

uri családnál jól kívánja elhelyezni,
ugy forduljon a Gyorsfutár vállá-
lathoz, Deák Ferenc-utca 30. 3937

Intelligens uri diákok

teljes ellátásra elfogad Miskovits
István királyi sőtárnok. Német
társalgás. Thököly-tér 5. 4089

Vidéki diákok

teljes ellátásra felvétetnek. Cím:
Berkovits Izsák, Árpád-tér 8. sz.
3998

Az iskola salsón

tartamára egy német nyelvű gyer-
meket felcserélnék egy magyar
nyelvű gyermekért. Cím a kiadó-
ban. 3980

Iskolakönyvek

tartós bekötését szolid árak mel-
lett vállalja az Aradi Nyomda
Részvénytársaság könyvkötészete
József főherceg ut 82.

Dicső

természetes ásványvíz

2 literes lithiumos borhegyi borvíz
üvegcserevel 36 fillérért kapható
Kardos Miklós ásványvíz raktára-
ban Arad, Szabadság-tér 12. (Vas-
kapu.) 10 üveg vételénél házhoz
szállítatik. Üvegbetét 12 fillér. Te-
lefon. 3745

Kerékpáros

Gyorsfutár Vállalat ::

Telefon 848.

Iroda: Deák Ferenc-utca 80. szám.
(Főajtán-u cai oldalon.) 8443

Minden ragyog,

ha Raport fémtisztítót használ, Voj-
tek és Weisztól. 13326

Alkalmi vételek és eladások

ékszertárgyakban
arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb
óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész
Weltzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és bril-
liáns tárgyak a legmagasabb árban meg-
vétetnek vagy más tárgyakra átcsorítottak
TELEFON 438. TELEFON 438.

Iskolakönyvek

tartós bekötését szolid árak mellett vállalja az

Aradi Nyomda Részvénytárs.

könyvkötészete József főherceg-ut 22. szám.

Szülők és gyámok szives figyelmébe

ajánlom iskola beiratási időny alkalmából dus választéku

fiú- és gyermekruha nagyraktáramat

::: Dicső árak és szolid kiszolgálás. :::

Braun M.

uri szabóság, férfi és fiú ruhaáruház

ARAD,

József főherceg-ut 3.

Arad-csanádi Takarékpénztár-palota,
a Kossuth-szoborral szemben.)

3902

Ha rovatban minden név egy-
eset beiktatásnak ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 22.
Kiadóhivatali telefon: 181. sz.
Szerkesztő: 367. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szöveg elírás — vagy levélbélyegekben. Tudakosodásnál a hirdetés száma mindenkor küldendő. Levélbeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, és esetben, válasszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szöveg száma szerint számítódik. Minden sor 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a kéziratos aláírás nélkül jelszavak. Az apró hirdetések 6-óra fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kérésére díjazással megszerkeszt. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jelige alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettség semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül eljuttatjuk el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

HÁZASSÁG.

Házasság céljából

megismerkedne izr. urinó 3,000 korona hozományjal komoly, 45—50 éves uriemberrel. Állásba vágyókat nagy gyárba bejuttat. Csakis komoly gondolkozású urak irjanak „Fontos” jeligére. Postres-tante Arad, fópósta. 4008

LEVELEZÉS.

Kolozsvári leány

kérem levelét, várom. 4046

Szőke, barna.

vagy fekete hajfestékek, természetes élethű színekben. Hánzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

Dr. Faust!

Kérek kimerítő levelet hol és mikor találkozhatunk, de a választ kérem e rovatban jelezni, hogy ne küldjek hiába. Rozmaring. 5064

Gummi cikkek

legfinomabb minőségben Vojtek és Weisznál. 1-3329

„Szépnek mondott”

becses hirdetését olvasván, a levelet a kiadóból elhozattam és ez-után jelzem, hogy követőmon fekete ruha volt. Hogy szőke-e vagy barna, határozottan nem tudom, mert nem néztem meg alaposan, csak hátulról láttam. A legcélse-rőbb lenne, ha fényképét beküldené és azt a lapban jelezne. „Csak röviden.” 5062

Elragadtatással

beszélnek mindenütt a „Molly” kézfinomító kitűnő hatásáról. Egy üveg ára 1 korona. Hánzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

Igaz

barátja lennék azon szőkehajú babának, aki viszont csak az én barátom lenne. Leveleket jelezve „Baba” címen kérek. 5063

607.

Higiénikus gummi-pjdonság a legjobb, 6 drb. 3 kor., 12 drb. 5 kor. 50 fill. Egyedárusítás Aradon: Hánzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

ALKALMAZÁST NYER.

AKINEK alkalmazottra van szüksége, a leggyorsabban ér el eredményt, ha az Aradi Közlöny apró hirdetéseinek „Alkalmazást nyer” című rovatában hirdet.

Nagyobb vidéki gőzmalom alkalmaz fizetéssel azonnali belépésre kereskedelmi végzett fiatal-embert irodai gyakornoknak. Ajánlatokat „Gőzmalom” jelige alatt e lap kiadóhivatalához. 4029

Egy gyermektelen házaspár házmesternek kerestetik. Jelentkezni lehet Batthyányi-utca 25. hátsó lépcső. 4038

Egy fűszerkereskedő segéd azonnal felvétetik Färber Lajos cégnél. 4040

Egy fiatal ügyes

és gyors kiszolgáló vegyeskereskedő segéd azonnal felvétetik Preisz C. Karolina u. 5. 4044

ALKALMAZÁST KERES.

ÁLLÁST KERESŐK! Ha állást keres, hirdessen az Aradi Közlöny „Alkalmazást keres” című rovatában. Az eredmény biztos.

Française diplomée

cheres legons pour l' apres midi S adresser au bureau du journal. 3855

KIADÓ LAKÁS.

HÁZI URAK! Akinek kiadó lakása van, a leggyorsabban adhatja ki akkor, ha az „Aradi Közlöny”-ben hirdeti.

2 szobás lakás

Fácán-utca 8a. sz. alatt vízvezetékkel, szeptember 1-re kiadó. Bővebbet Angyal-utca 25a. sz. 4001

4 szoba-

elő- és fürdőszobából és minden hozzátartozóból álló lakás Batthyányi-u. 85/a. sz. alatt november 1-től kiadó. Bővebbet a házmesternél. 3785

2 szoba-

és fürdőszobából álló utcai garcon lakás a Faragó-házban Széchenyi-u. 7. sz. földszint, november 1-től kiadó Bővebbet az Aradi első takaréknál. 7858

Teleky-utca 20. sz.

elegáns 4 szobás földszinti lakás fürdőszobával, villanyvilágítással, november 1-re kiadó. Bővebbet: Zeiner Ignátnál, Teleky-utca 22. szám. 8801

Laendler-léle bérházakban Boros Bbni-téren, II. emeleti erkélyes lakás, 3 szoba, fürdőszoba és egyéb mellékhelyiségekkel, földszinten 4 szoba, fürdőszoba és egyéb mellékhelyiségekkel, folyó évi november 1-ére kiadó. Értekezhetni a fűrésztelepen. 4021

Utcai lakás

2 szoba mellékhelyiségekkel csendes házban kiadó Demeter-utca. 111/a. 4032

Kiadó

különbejárattal, utcai butorozott szoba, villanyvilágítással, Simonyi-utca 6. 4046

Kopott parket

tűkörünyes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pastájával dörzsöli fel. I-3328

VÉTEL ÉS ELADÁS.

HA venni, vagy eladni akar, a legcélse-rőbb, ha az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek „Vétel és eladás” rovatát használja

10 koronától kezdve

férfi fűző, boks cipő kapható Aradi Cipészek Termelő Szövetkezeténél Szabadság-tér 15. Bizomány raktárak Csermón és Piskin. 3451

Csinosan berendezett

fűszer- és terményüzlet, hol ital-kimérés is van, állásbamenés folytán azonnal átadó. Demeter-utca 107. alatt. Értekezés délben.

Eladó

40—50 mm. csemege szőlő. Kicsiben is. Öt kilós kosaranként 4 korona. Popescu János, Magyar-utca. 4045

Iskolakönyvek

a legújabb kiadásban, a tantes-tületek által előírt író és rajzsza-rek, valamint az összes iskolai cikkek előnyösen szerezhetők be Pichler Sándor könyv-, papir- és írószerkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. Telefon 308. 2551

Fél árban

hornyolt cement cserép 1200—1500 drb. palakeménységű, sima, vékony eladó. Kis utca 6. szám. 4006

Andrássy-téren

csinosan butorozott szoba azonnal kiadó. Cím: Andrássy-tér 22. sz., földszint ajtó 10. sz. 4088

Heti munkáslapok, és könyvecskék.

A zsebkönyvecskék erős vászonkötésben, javított új, célszerű vonalozással 1 koronáért, puha vászonkötésben 60 fillérért kaphatók Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében, Andrássy-tér 16. Telefon 517. 555

Egy üzleti berendezés

olcsó árban eladó. Süttő Józsefnél, Forray utca. Ugyanott kiselejteztett porcellán kapható, kilónként 20 kr.-ért. 4009

OKTATÁS.

Izr. fiulinternátus

Arad, (Chorin Áron utca I. sz.) Az intézetbe a jövő tanévre még egy pár gyermek felvétetik. Prospektussal készséggel szolgál az igazgatóság. 8897

Szép fogakat

ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentolin fogcsermje. I 3323

INGATLAN.

Magyar-utca 8977

volt Gál. most Tóth-féle 2—3. számú ház szabad kézből eladó.

Csillárok,
Villamos felszerelések
legolcsóbban

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (az udvarban)

Nagy Sándor

szobrász

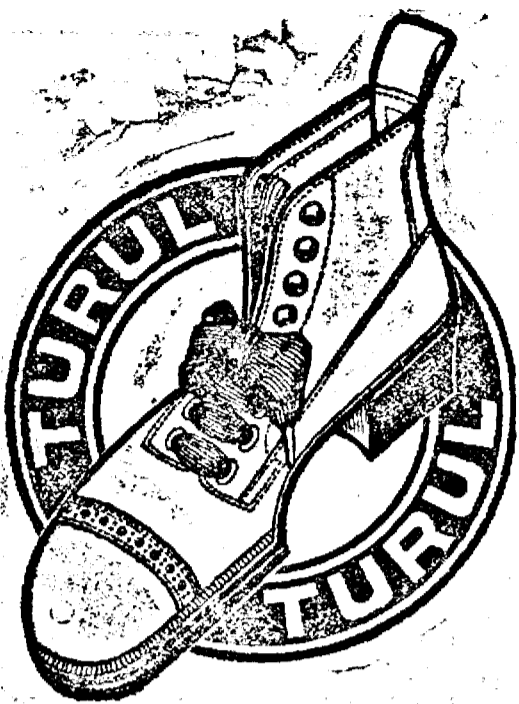
Arad, Kossuth-utca 4. sz.

(Mairovita kőfaragó telepén.)

Készít művészi kivitelű fi-gurális és dekoratív

szobrász munkákat

n. m.: portrékat természet és fénykép után, síro mlékeket, mindennemű iparművészeti tárgyakat, modern épület, díszítő szobrászmunkákat, terakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását elvállalja a legolcsóbb árért. 4407

„TURUL“-CIPŐ

elegáns,
tartós,
jutányos.

Turul Cipőgyár részv. társ. Temesvár.

Főraktár: Arad, Andrásy-tér 13. Minorita-palota.

Üzletvezető: **WEINBERGER EOE.**

2982

1200 munkás és alkalmazott. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 180 fiók a bel- és külföldön.

Ezen rovatban minden szövegi beiktatásnak ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tér 22.
Kiadóhivatali telefon: 181. sz.
Eszerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utólagosan küldendők — a szövegen a műveg alól — avagy levélbéllyegekben. Tudakosodásnál a hirdetés száma mindenkor különben sorozóbeli megkeresésenként, (a jelzés leveleket hívó) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, és esetében, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számíttatik. Minden sor 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel hívott szavak a közlésben előhúzóesemély jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal hívására díjtalanul megkeresendő. **HIRDETÉSEK ESTE PÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.**

ÜZLETEK.

Egy igen élénk

forgalmu vendéglő üzlet családi körülmények miatt átadó. Bővebbet szíveségből Farkas Ábrahám pálinka üzletében. 4000

Kereselek

Aradon egy nagyobb szabású, élénk forgalmu fűszer, norinbergi, vagy rövidáru üzletet, mely átadó. Az átvételhez készpénzzel rendelkezem. Ajánlatokat „Eladó üzlet“ címen a kiadóba kérek.

Román községben

egy 56 év óta fennálló jó forgalmu vegyeskereskedés italméréssel, családi viszonyok miatt bérbeadó, esetleg újonnan épült házzal együtt eladó. Bővebbet Rottstein Mór, Arad. 3527

KÜLÖNFÉLE.

Aki iskolás

gyermeket óhajt teljes ellátásra, az forduljon a gyorsfutár-vállalathoz, Deák Ferencz-utca 80., Fábrián-utca sarok. 3870

Augusztus 25-én

nyílt meg Aradon a Ferencz-téri polgári fiú-iskola mellett a „Minorita“ könyv- és papirkereskedés. Knieszer Imre és Tsa. 3983

Aki

iskolás gyermekeket teljes ellátásra elfogad, hirdesse az „Aradi Bevásárlási Utmutató“-ban. Megjelenik e hó végén és szeptember 8-ig a pályaudvarokon, valamint az összes iskolák kapui előtt tizezer példányban ingyen lesz szétosztva.

Szülők figyelmébe!

1—2 gyermek elsőrangú ellátásba részesülnek. Tágas, higiénikus lakás a Lyceum közelében. Cím e lap kiadóhivatalában. 3920

Ha iskolás gyermekét

uri családnál jól kívánja elhelyezni, úgy forduljon a Gyorsfutár vállalathoz, Deák Ferenc-utca 30. 3937

Intelligens uri diákok

teljes ellátásra elfogad Miskovits István királyi sőtárnok. Német társalgás. Thököly-tér 5. 4089

Vidéki diákok

teljes ellátásra felvételnek. Cím: Berkovits Izsák, Árpád-tér 3. sz. 3998

Az iskola saison

tartamára egy német nyelvű gyermeket felcserélnék egy magyar nyelvű gyermekért. Cím a kiadóban. 3980

Iskolakönyvek

tartós bekötését szolid árak mellett vállalja az Aradi Nyomda Részvénytársaság könyvkötészete József főherceg-ut 82.

Olcsó

természetes ásványviz

2 literes lithiumos borhegyi borviz üvegcsereével 36 fillérért kapható Kardos Miklós ásványviz raktárban Arad, Szabadság-tér 12. (Vaskapu.) 10 üveg vételével házhoz szállítatik. Üvegbetét 12 fillér. Telefon. 3745

Kerékpáros

Gyorsfutár Vállalat ::

Telefon 348.

Iroda: Deák Ferenc-utca 30. szám. (Fábrián-utcai oldalon.) 3443

Minden ragyog,

ha Raport fémtisztítót használ, Vojtek és Weisztlól. I 3326

Alkalmi vételek és eladások

Ékszertárgyakban
arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereíttetnek
TELEFON 439. TELEFON 439.

Iskolakönyvek

tartós bekötését szolid árak mellett vállalja az

Aradi Nyomda Részvénytárs.

könyvkötészete József főherceg-ut 22. szám.

Szülők és gyámok szives figyelmébe
ajánlom iskola beiratási idény alkalmából dus választékú
fiú- és gyermekruha nagyraktáramat

Braun M.

ARAD,
József főherceg-ut 3.
Arad-csanádi Takarékpénztár-palota,
a Kossuth-szoborral szemben.)

Olcsó árak és szolid kiszolgálás.

úri szabóság, férfi és fiú ruhaáruház

3902

Ha rovatban minden két egy-
eset két felirattal 4 és 5 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József 16h. ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 154. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a másolmányon a szöveg előír — avagy levélbájegekben. Tudakosodásnál a hirdetés száma mindenkor közzendő. Levélbeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításul szolgál a kiadóhivatal, es esetben. Válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számított. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkezebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kézirathoz aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések 4-ére fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kérésére díjtalanul megszerkeszti. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jelige alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettek semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

HÁZASSÁG.

Házasság céljából

megismerkedne izr. urind 3,000 korona hozománnyal komoly, 45-50 éves uriemberrel. Ahásha vágyókat nagy gyárba bejuttat. Csakis komoly gondolkodású urak irjanak „Fontos” jeligére. Postrestante Arad, főpósta. 4008

LEVELEZÉS.

Kolozvári leány

kérem levelét, várom. 4048

Szőke, barna.

vagy fekete hajfestékek, természetes élethű színekben. Hánzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

Dr. Faust!

Kérek kimerítő levelet hol és mikor találkozhatunk, de a választ kérem e rovatban jelezni, hogy ne küldjek hiába. Rozmaring. 5064

Gummi cikkek

legfinomabb minőségben Vojtek és Weisznál. 1-3829

„Szépnek mondott”

becses hirdetését olvasván, a levelet a kiadóból elhozattam és ez-után jelzem, hogy követőmon fekete ruha volt. Hogy szőke-e vagy barna, határozottan nem tudom, mert nem néztem meg alaposan, csak hátulról láttam. A legcélszerűbb lenne, ha fényképét beküldené és azt a lapban jelezné. „Csak röviden.” 5062

Elragadtatással

beszélnek mindenütt a „Molly” kézfinomító kitünő hatásáról. Egy üveg ára 1 korona. Hánzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

Igaz

barátja lennék azon szőkehajú babának, aki viszont csak az én barátnőm lenne. Leveleket jelezve „Baba” címen kérek. 5068

607.

Higienikus gummi-ujjcsap a legjobb, 6 drb. 3 kor., 12 drb. 5 kor. 50 fill. Egyedárusítás Aradon: Hánzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

ALKALMAZÁST NYER.

AKINEK alkalmazottra van szüksége, a leggyorsabban ér el eredményt, ha az Aradi Közlöny apró hirdetéseinek „Alkalmazást nyer” című rovatában hirdet.

Nagyobb vidéki gőzmalom

alkalmaz fizetéssel szonali belépésre kereskedelmét végzett fiatal-embert irodai gyakornoknak. Ajánlatokat „Gőzmalom” jelige alatt a lap kiadóhivatalához. 4029

Egy gyermektelen házaspár

házmesternek kerestetik. Jelentkezni lehet Batthyányi-utca 25. hátsó lépcső. 4038

Egy házkioszkos segéd azonnal felvétetik Färber Lajos cégnél. 4040

Egy fiatal ügyes

és gyors kiszolgáló vegyeskereskedő segéd azonnal felvétetik Preisz C. Karolina-u. 5. 4044

ALKALMAZÁST KERES.

ÁLLÁST KERESŐK! Ha állást keres, hirdessen az Aradi Közlöny „Alkalmazást keres” című rovatában. Az eredmény biztos.

Française diplomée

cheres leçons pour l' apres midi S adresser au bureau du journal. 3855

KIADÓ LAKÁS.

HÁZI URAK! Akinek kiadó lakása van, a leggyorsabban adhatja ki akkor, ha az „Aradi Közlöny”-ben hirdeti.

2 szobás lakás

Fácán-utca 8a. sz. alatt vízvezetékkel, szeptember 1-re kiadó. Bővebbet Angyal-utca 25a. sz. 4001

4 szoba,

elő- és fürdőszobából és minden hozzátartozóból álló lakás Batthyányi-u. 33/a. sz. alatt november 1-től kiadó. Bővebbet a házmesternél. 3785

2 szoba-

és fürdőszobából álló utcai garcon lakás a Faragó-házban Széchenyi-u. 7. sz. földszint, november 1-től kiadó. Bővebbet az Aradi első takaréknál. 7858

Teleky-utca 20. sz.

elegáns 4 szobás földszinti lakás fürdőszobával, villanyvilágítással, november 1-re kiadó. Bővebbet: Zeiner Ignátnál, Teleky-utca 22. szám. 3801

Laendler-léle bérházakban

Boros Bbni-téren, II. emeleti erkélyes lakás, 3 szoba, fürdőszoba és egyéb mellékhelyiségekkel, földszinten 4 szoba, fürdőszoba és egyéb mellékhelyiségekkel, folyó évi november 1-ére kiadó. Értekezhetni a fűrésztelepen. 4021

Utcailakás

2 szoba mellékhelyiségekkel csendes házban kiadó Demeter-utca. 111/a. 4032

Kiadó

különbejáratu, utcai butorozott szoba, villanyvilágítással, Simonyi-utca 6. 4046

Kopott parket

tükröfényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pastájával dörzsöli fel. 1-3828

VÉTEL ÉS ELADÁS.

HA venni, vagy eladni akar, a legcélszerűbb, ha az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek „Vétel és eladás” rovatát használja

10 koronától kezdve

férfi fűző, bokszipő kapható Aradi Cipészek Termelő Szövetkezeténél Szabadság-tér 15. Bizomány raktárak Csermón és Piskin. 8451

Csinosan berendezett

fűszer- és terményüzlet, hol ital-kimérés is van, állásbamenés folytán azonnal átadó. Demeter-utca 107. alatt. Értekezés délben.

Eladó

40-50 mm. csemege szőlő. Kicsiben is. Öt kilós kosaranként 4 korona. Popescu János, Magyar-rád. 4045

Iskolakönyvek

a legújabb kiadásban, a tanes-tületek által előírt író és rajzszerek, valamint az összes iskolai cikkek előnyösen szerezhetők be Pichler Sándor könyv-, papir- és írószekerkeskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. Telefon 308. 2551

Félfában

hornyolt cement cserép 1200-1500 drb. palakeménységű, sima, vékony eladó. Kis utca 6. szám. 4006

Andrássy-téren

csinosan butorozott szoba azonnal kiadó. Cim: Andrássy-tér 22. sz., földszint ajtó 10. sz. 4088

Heti munkáslapok, és könyvecskék.

A zsebkönyvecskék erős vászonkötésben, javított új, célszerű vonalozással 1 koronáért, puha vászonkötésben 60 fillérért kaphatók Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében, Andrássy-tér 16. Telefon 517. 555

Egy üzleti berendezés

olcsó árban eladó. Süts Józsefnél, Forray utca. Ugyanott kisselejtett porcellán kapható, különként 20 kr.-ért. 4009

OKTATÁS.

Izr. Internátus

Arad, (Chorin Áron utca 1. sz.) Az intézetbe a jövő tanévre még egy pár gyermek felvétetik. Prospektussal készséggel szolgál az igazgatóság. 8897

Szép fogakat

ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentolin fogcímje. 13823

INGATLAN.

Magyar-utca 3977

volt Gál. most Tóth-féle 2-3. számú ház szabad kézből eladó.

Csilárok,
Villamos felszerelések
legolcsóbban

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (az udvarban)

Nagy Sándor

szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz.

(Mairóvitz kőfaragó telepén.)

Készít művészi kivitelű figurális és dekoratív

szobrász munkákat

u. m.: portrékat természet és fénykép után, szobrokat, mindenemű iparművészeti tárgyakat, modern épület, díszítő szobrászmunkákat, terakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását vállalja a legolcsóbb ártért. 4407